

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer og spørgsmålet om dets overgang til tredje behandling sættes til forhandling under ét.

Ingen bad om ordet.

Afstemning

§§ 1-3

vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Ivar Hansen):

Lovforslaget går herefter til fornyet behandling i udvalget.

Man gik derefter til dagsordenens punkt 2, der var:

2) Anden behandling af lovforslag nr. L 73:

Forslag til lov om radio- og fjernsynsvirksomhed.

Af kommunikationsministeren (Torben Rechendorff).

(Fremsat 28/10 92. Første behandling 3/11 92. Betænkning 9/12 92).

Der var stillet 10 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslagene og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sættes til forhandling under ét.

Ingen bad om ordet.

Afstemning

§§ 1-64

vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 1
forkastedes, idet 10 stemte for, 115 imod.

§ 65

vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 3
forkastedes, idet 10 stemte for, 110 imod.

Ændringsforslag nr. 2
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 4
forkastedes uden afstemning.

§ 66 med den foretagne ændring
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 6
forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 5 om en ny affattelse af § 67 og § 67 i den nye affattelse
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 7
forkastedes uden afstemning.

§ 68
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 8
forkastedes uden afstemning.

§§ 69-72, ændringsforslag nr. 9, § 73, således ændret, §§ 74 og 75, ændringsforslag nr. 10, § 76, således ændret, og §§ 77-80
vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Ivar Hansen):

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Op- hold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

31) Tredje behandling af lovforslag nr. L 1: *Forslag til finanslov for finansåret 1993.*

Af finansministeren (Henning Dyremose).
(Fremsat 6/10 92. Første behandling 22/10 92. Betænkning 28/10 92. Anden behandling 19/11 92. Tillægsbetænkning 9/12 92. Bilags-hæfte 1 og 2 til tillægsbetænkningen).

I tillægsbetænkningen var der stillet 160 ændringsforslag. (Nr. 1-160).

Uden for tillægsbetænkningen var der den 4/12 92 stillet 273 ændringsforslag af finansministeren. (Nr. 161-433).

Uden for tillægsbetænkningen var der den 4/12 92 stillet 75 ændringsforslag af Jes Lunde (SF). (Nr. 434-508).

Uden for tillægsbetænkningen var der den 7/12 92 stillet 901 ændringsforslag af Kim Behnke (FP). (Nr. 1001-1906).

Uden for tillægsbetænkningen var der den 10/12 92 stillet 69 ændringsforslag af finansministeren. (Nr. 509-577).

Uden for tillægsbetænkningen var der den 11/12 92 stillet 1 ændringsforslag af finansministeren. (Nr. 578).

Uden for tillægsbetænkningen var der den 14/12 92 stillet 2 ændringsforslag af finansministeren. (Nr. 579 og 580).

Samtykke til behandling:

Anden næstformand (Ivar Hansen):

Ændringsforslag nr. 579-581 af finansministeren kan kun med Tingets samtykke behandles i dette møde, men hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg Tingets samtykke hertil som givet. (Ophold). Det er givet.

Finansministeren har meddelt mig, at han ønsker at tage følgende ændringsforslag tilbage:

Nr. 1-4, 6, 7, 9, 13, 14, 16, 18, 20, 23, 30, 31, 35, 36, 39, 40, 42, 44, 50, 51, 55-57, 59-68, 72, 98, 100, 104, 106, 109, 113-115, 138, 140, 141, 146, 147, 150, 152-155, 203-205, 214, 225, 226, 229, 233, 243, 250, 315, 159 og 420.

Ønsker nogen at optage disse ændringsforslag? (Ophold). Da det ikke er tilfældet, er ændringsforslagene bortfaldet.

Ændringsforslagene sættes først til forhandling.

Forhandling

Stavad (S):

De ændringsforslag, som er fremsat af finansministeren, er enten tekniske ændringsforslag eller en følge af den aftale, der er indgået om finansloven for 1993. Derfor dækker disse forslag over ændringer, som Socialdemokratiet kan stemme for, og her forudsætter jeg, at der ikke er noget, der er forbigået vores opmærksomhed i den sidste, lidt hektiske fase. Jeg vil dog gøre bemærkninger til to ændringsforslag, som er fremsat af finansministeren.

Det drejer sig for det første om ændringsforslag nr. 431 om omlægning af tilskud til naturgasselskaber. Her har vi accepteret, at finansministeren har fremsat ændringsforslaget, som er udtryk for regeringens ønsker, men vi har ikke forpligtet os til at støtte udmøntningen af ændringsforslaget. Det, vi har tilkendegivet over for finansministeren, er, at Socialdemokratiet altid vil være parat til at løse eventuelle problemer med EF-stridig lovgivning. Vi er dog langtfra sikre på, at den løsning, regeringen har foreslået, er nødvendig, og at den vil løse problemet. Derfor er det en sag, som vi forventer der optages forhandlinger om, inden regeringen kommer med eventuelle lovforslag.

Den anden præcisering, jeg gerne vil nævne, er, at vi accepterer de 40 mio. kr., som momsreserven nedsættes med ved ændringsforslag nr. 580, under de samme forudsætninger, som gælder for ændringsforslag nr. 429.

SF har fremsat en række ændringsforslag. Flere af disse ændringsforslag har Socialdemokratiet betydelig sympati for. Det ligger dog i sagens natur, at med den finanslovaftale, vi har indgået med fem andre partier, kan vi ikke støtte ændringsforslagene fra SF. Det er jo en afvejning, hver gang man står over for en politisk situation, om man kan opnå det bedste resultat ved at indgå en forpligtende aftale med andre partier eller ved at forsøge sig med flertal fra sag til sag.

Vi er ikke i tvivl om, at finanslovaftalen har sikret maksimal socialdemokratisk indflydelse på finansloven for 1993. Vi havde i øvrigt gerne set, at SF også havde været med i finanslovaftalen. Desværre valgte finansministeren at koble SF ud af forhandlingerne på et tidligt tidspunkt. Jeg er overbevist om, at det resultat, der er kommet ud af forhandlingerne, ligger tæt på et resultat, som også SF kunne have tilsluttet sig, hvis de havde deltaget i forhandlin-

[Stavad]

gerne, og jeg vil fra Socialdemokratiets side gerne takke SF for et godt samarbejde i hele finanslovsforløbet.

De ændringsforslag, der er stillet af Fremskridtspartiet, vil Socialdemokratiet stemme imod.

Herefter vil jeg vende mig mod de ændringer, der er aftalt i forhold til det finanslovsfor-slag, regeringen fremsatte i august måned.

Ved første behandling af finanslovsforslaget sluttede jeg min ordførertale med en bemærkning om, at jeg var overbevist om, at vi ville slutte med en finanslov for 1993, som ville blive afgørende forskellig fra det forslag, regeringen havde fremsat i august måned. I det følgende vil jeg dokumentere, at min forudsigelse er opfyldt. Jeg vil også sammenholde finanslovaftalen med de socialdemokratiske forslag om ændringer, som jeg lagde frem under førstebehandlingen.

For os har den væsentligste baggrund for forhandlingerne været to ting. For det første de katastrofale arbejdsløshedstal, som næsten virker som vor tids forbandelse. Derfor var det en betingelse fra Socialdemokratiets side, at finansloven kom til at indeholde et selvstændigt bidrag til at øge aktiviteten og beskæftigelsen. For det andet, at vi ikke ville acceptere sociale nedskæringer, som rammer dem, der i forvejen har de mindste forbrugsmuligheder. Jeg er glad for at kunne konstatere, at den finanslov, vi vedtager i morgen, vil opfylde begge disse socialdemokratiske hovedkrav.

Æren for, at det i dag kan være konklusionen, må vi naturligvis dele med andre, og derfor vil jeg også takke andre partier for et godt samarbejde under forhandlingerne. Det er vel ikke nogen hemmelighed, at en væsentlig krumtap i forløbet har været et godt samarbejde mellem Det Radikale Venstre og Socialdemokratiet. Der har også været en lang række områder, hvor CD og Kristeligt Folkeparti har været stærke alliancepartier, bl.a. for at forhindre forringelser for dem, der i forvejen har en lille økonomi.

Jeg synes, finansministeren ofte har været tung at danse med, men det er måske en finansministers rolle, så også tak til finansministeren, trods alt!

De ændringsforslag, som skal vedtages senere i dag, kan deles op i nogle hovedområder.

For det første får vi fjernet de nedskæringer, der var lagt op til på det sociale område, på efterløns- og dagpengeområdet og på boligsikrings- og boligydelsesområdet. Nedskæringer af boligydelsen ville især have ramt de dårligst stillede af vore pensionister, hvis de var blevet gennemført. Når det strammer til, kan det ikke være rigtigt, at man altid først får øje på dem, der absolut ikke har nogen form for overforbrug.

For det andet vil der ske fremrykning af offentlige investeringer inden for en ramme på små 4 mia. kr. som følge af finanslovaftalen. Der er altså lagt op til et meget væsentligt bidrag, som kan øge beskæftigelsen gennem bl.a. investeringer i infrastruktur og på kulturområdet.

Som det fremgik af debatten under førstebehandlingen, har det været et område, som Socialdemokratiet har prioriteret højt. Derfor var vi også stærkt utilfredse med, at regeringens finanslovsforslag lagde op til en beskæring af de offentlige investeringer med næsten 2 mia. kr. Nu er der i stedet lagt op til offentlige investeringer på ca. 2 mia. kr. mere end i 1992.

Ikke mindst kommunerne får råderum til at sætte nødvendige investeringer i gang. Det kræver naturligvis, at kommunerne tager den opgave på sig, og derfor vil jeg gerne så stærkt, som jeg nu kan, appellere kraftigt til alle kommunalpolitikere om at benytte muligheden for at få gennemført påtrængende opgaver, som samtidig kan være med til at hjælpe på vores største problem, arbejdsløsheden.

F.eks. får kommunerne ret til at udføre kloakeringsopgaver ved hjælp af 30-årige lån. Da det er et brugerbetalt område, betyder det, at kommunerne nu kan komme i gang med at udskifte et nedslidt kloaknet, uden at det vil medføre store forhøjelser af kloakbidragene for borgerne. Det er samtidig en helt nødvendig miljøindsats, som vi ikke kan forsvare at trække i langdrag.

Også på ældre- og børneområdet åbnes der for mulighed for nødvendige investeringer. Vi opfordrer kommunerne til at udnytte også disse af finanslovens nye muligheder.

For det tredje får også erhvervspolitikken et kraftigt løft, hvor regeringen oprindeligt lagde op til nye beskæringer af den erhvervspolitiske indsats. Vi ved godt, at investeringer i en aktiv erhvervs politik ikke er noget, der giver omgå-

[Stavad]

ende virkninger på beskæftigelsen. En aktiv erhvervspolitik er de lange, seje træk, som skal sikre, at dansk erhvervsliv kan udvikle sig, og sikre forudsætningerne for fremtidens velfærd. Der er ingen tvivl om, at store dele af dansk erhvervsliv møder meget hård konkurrence både ude og hjemme. De seneste måneders valutauro har kostet konkurrenceevne gennem en reel opskrivning af danske kroner.

I Socialdemokratiet er vi dog helt overbevist om, at det er en fordel, at vi holder fast ved en fast kronekurs, og at det på bare lidt længere sigt vil være en fordel både for Danmark og for danske virksomheder. De fordele, som opnås ved en devaluering, har erfaringerne vist hurtigt vil blive spist op.

Finansloven yder på flere måder et godt bidrag til at sikre danske virksomheder en god konkurrenceevne. De erhvervspolitiske initiativer i finansloven er gode bidrag, men også flere af de andre elementer i finanslovaftalen giver indirekte betydelige fordele for dansk erhvervsliv, som er med til at sikre vore virksomheders konkurrencemæssige stilling i fremtiden.

For det fjerde lægges der op til massive investeringer på det boligpolitiske område. Også her havde regeringens finanslovsforslag fra august måned beskæringer, som hurtigt ville have øget ledigheden inden for byggebranchen. Det var selvfølgelig både tåbeligt og uforståeligt i en periode med stor arbejdsløshed og med masser af maskiner, der står stille. Bygge- og boligområdet er samtidig et af de områder, hvor der hurtigt kan skabes øget beskæftigelse.

Beskæring af boligkvoterne er fjernet; det fastholder ca. 5.000 job, som ellers var forsvundet med de foreslåede beskæringer. Af nye aktiviteter er der aftalt privat byfornyelse inden for en ramme på 7,5 mia. kr. over tre år. Der ydes huslejetilskud med 40 pct., så det bliver attraktivt for både lejere og ejere at få sat arbejde i gang. Det er et område, som kræver megen arbejdskraft, og som kan sikre særdeles tiltrængte forbedringer af de private udlejningsejendomme.

Den offentligt støttede byfornyelse får øget sin investeringsramme fra 2,6 mia. kr. til 2,8 mia. kr. Den eksisterende boligforbedringsordning bliver forlænget og forbedret. Der er nu afsat 1,5 mia. kr. som tilskud i 1993. I det

oprindelige finanslovsforslag var der kun afsat 450 mio. kr.; der er altså sket en forhøjelse under forhandlingerne med over 1 mia. kr. Såfremt rammerne i boligforbedringsordningen udnyttes fuldt ud, modsvarer bare de 1,5 mia. kr. i 1993 en udgift til arbejdsløn på 4-5 mia. kr. Det er en af de ordninger, som virkelig batter på beskæftigelsesområdet.

Det, som er med i finanslovaftalen på bygge- og boligområdet, svarer fuldt ud til det socialdemokratiske forslag under førstebehandlingen. Den væsentligste forskel er, at vi med hensyn til den private byfornyelse foreslog en rentetilskudsordning, men at vi har aftalt en huslejetilskudsordning i stedet for. Det betragter vi ikke som nogen stor indrømmelse, da virkningen i forhold til lejerne er den samme.

For det femte er der aftalt den største forøgelse af voksen- og efteruddannelsesindsatsen i nyere tid. Det er sket på trods af, at udgangspunktet i regeringens finanslovsforslag var en beskæring af arbejdsmarkedsuddannelserne med ca. 15 pct. Det var selvfølgelig både uforståeligt og uacceptabelt, da både regeringens og Socialdemokratiets målsætning er en kraftig forøgelse af uddannelsesindsatsen. Netop uddannelsesområdet bestemmer måske mere end noget andet dansk konkurrenceevne i årene fremover. Uddannelse er også en forudsætning for, at vi kan nærme os fuld beskæftigelse, uden at der opstår flaskehalsproblemer. Også på voksen- og efteruddannelsesområdet er der en ganske smuk overensstemmelse mellem finanslovaftalen og de målsætninger, som jeg på Socialdemokratiets vegne havde med ved førstebehandlingen.

Socialdemokratiet har, som det er fremgået, fået opfyldt sine hovedkrav til finansloven for 1993. Der er selvfølgelig også områder, hvor vi havde ønsket ændringer, som vi i forligskredsen ikke har kunnet blive enige om. Tilsvarende er der også kommet ukrudtsplanter ind, som vi helst havde undgået, men vi er blevet fri for de store, ubehagelige tidsler, som går ud over dem, der i forvejen har mindst.

Vores hovedmålsætning med en aktivitets- og beskæftigelsesfremmende finanslov er blevet opfyldt. De ændringer, vi skal have vedtaget lidt senere i dag, er faktisk udtryk for en helt ny og anderledes finanspolitik. Det er samtidig en særdeles ansvarlig finanspolitik, som sætter beskæftigelsen i højsædet uden at

[Stavad]

gå på kompromis, og med stor økonomisk ansvarlighed i forhold til finanslovunderskud og betalingsbalance.

Faktisk lever vi også op til de tre målsætninger, jeg havde med i min konklusion under førstebehandlingen, og som finansministeren tilsluttede sig: at arbejdsløhedskurven skal knækkes, at den øgede aktivitet ikke må øge underskuddet på finansloven, og at vi skal fastholde et betalingsbalanceoverskud på over 20 mia. kr. Med de ændringer, som er aftalt, bevæger vi os altså i den rigtige retning.

Dette må derimod ikke bruges til at bilde nogen ind, at vi hermed har klaret hovedproblemet med høj arbejdsløshed og problemet med det store underskud på finansloven. Vi kan kun konkludere, at uden de aftalte ændringer ville det se meget værre ud. De underliggende tendenser med lav vækst, høj realrente og international usikkerhed trækker alle i retning af lav beskæftigelse, mindre aktivitet og større underskud.

Forhåbentlig kan den brede politiske opbakning bag en EF-løsning sammen med finanslovaftalen være med til at vende udviklingen. Der hviler en tung politisk forpligtelse på alle partier og alle Folketingets medlemmer til at bidrage til at få genskabt troen på, at menneskeskabte problemer også kan løses af mennesker. Det kan vi kun gøre i et tæt samspil med alle mulige grupper i det danske samfund.

Som Socialdemokratiet har bevist, er vi parat til at bære vores del af arbejdet og ansvaret. Vi er tilfredse med, at vi har fået rettet så markant i regeringens finanslovsforslag, at vi godt tør sige, at det er en ganske anden finanslov end den, vi blev præsenteret for i august måned. Vi glæder os til, at vi kan præge finansloven fra første udgave. Det vil betyde, at mulighederne for at føre en finanspolitik, som både mere grundlæggende og mere langsigtet løser vore problemer, vil blive stærkt forøget.

Jeg vil slutte med at takke for et godt og gnidningsfrit samarbejde om finansloven i Finansudvalget. Ikke mindst vil jeg takke de ansatte i Finansudvalgssekretariatet for et meget flot og helt igennem godt stykke arbejde. Det har været mit første år som finanslovsordfører, og jeg har været imponeret over det arbejde, der er udført af vore embedsmænd.

Også embedsmændene i ministerierne er der grund til at takke. Finansministeriets embeds-

mænd, som også er kvinder, har leveret en indsats, som de fleste private virksomheder ville få svært ved at leve op til. At samarbejdet mellem embedsmænd og folkevalgte samtidig har været afslappet og venligt, til tider humoristisk, selv i stressede situationer, har ikke gjort det ringere – for at sige det på nordjysk.

Jeg mener, at embedsmænd både i Folketinget og i ministerierne kan være deres arbejde bekendt, men jeg mener også, at vi politisk med det resultat, der er kommet ud af finanslovsforslaget for 1993, kan være vores arbejde bekendt.

(Kort bemærkning).

Jes Lunde (SF):

Jeg havde egentlig ikke regnet med, at det var Socialdemokratiet, jeg skulle slås med i denne debat, for jeg er ikke i tvivl om, hvem der er hovedskurken, når finansloven ikke er blevet god nok i forhold til indsatsen mod arbejdsløsheden.

Men jeg synes alligevel, at når hr. Stavad roser finanslovsforliget så kraftigt, som det var tilfældet her, og siger, at Socialdemokratiet har fået opfyldt alle sine hovedmålsætninger i forbindelse med forhandlingerne om finansloven, må jeg dog alligevel spørge hr. Stavad, om den ros, forliget fik ved den lejlighed, ikke er lige i overkanten. Socialdemokratiet er vel stadig væk enig med SF i, at det var bedre, om vi havde en anden regering, og at det ville give en finanslov, som havde en helt anden virkning på arbejdsløsheden, end den lov, vi står med nu, har.

Vi står jo i den situation, at i den økonomiske oversigt, som lige er delt ud til Folketingets medlemmer i dag, har regeringen kun nedjusteret sit skøn over ledigheden fra en arbejdsløshed på 310.000 til 305.000, altså et fald i arbejdsløsheden på 5.000 næste år. Det er jo så lidt, at vi alle sammen godt ved, at den statistiske usikkerhed gør, at det såmænd lige så godt kan være, at arbejdsløsheden bliver uændret, eller at den stiger.

På den baggrund skal jeg ikke i denne korte bemærkning gå ind i diskussionen om finanslovens detaljer, men jeg tror stadig væk, at hr. Stavad og Socialdemokratiet vil være enig med SF i, at der er brug for en helt anden indsats, og at Socialdemokratiets målsætninger forhåbentlig ikke er opfyldt bare ved denne finans-

[Jes Lunde]

lov. Jeg tror, at Socialdemokratiet har større ambitioner med hensyn til, hvad der skal ske i fremtiden; det har vi i hvert fald i SF, og vi regner egentlig meget af det for fælles gods.

(Kort bemærkning).

Stavad (S):

Jeg er helt enig med hr. Jes Lunde i, at et af dette lands største behov måske er en ny regering.

Men jeg vil nu være meget betænkelig ved at bevæge mig ud i en taldiskussion med hr. Jes Lunde, for den kendsgerning, at det nyeste skøn viser, at arbejdsløsheden kun falder med 5.000, har jo ikke noget som helst at gøre med, hvad de ændringer, vi har aftalt i finansloven, giver af beskæftigelsesvirkning.

Hr. Jes Lunde ved lige så vel som alle os andre, at der er sket mange, mange ting, internationalt og herhjemme, siden vi fik de seneste skøn. Hr. Jes Lunde ved, at jeg har sagt nogle gange, at min hovedfrygt i forhold til beskæftigelsen er, at vi, inden den sidste sne er smeltet denne vinter, kommer op at snuse til 350.000 arbejdsløse. Det er en frygt, jeg stadig væk har, bl.a. fordi den finanslov, vi har aftalt seks partier imellem, ikke har virkning fra i dag til i morgen. Det er noget, der drives i gang over en tid, og derfor vil jeg heller ikke være med til – og jeg er helt sikker på, at det vil hr. Jes Lunde med den saglighed, han normalt lægger for dagen i disse debatter, heller ikke – at bilde nogen ind, at vi på den meget, meget korte sigt fuldstændig kan vende udviklingen.

Men vi har gjort en kæmpeindsats i forhold til uddannelse, i forhold til boligområdet, i forhold til fremrykning af investeringer, og jeg må sige, at selvfølgelig kan man finde nogle steder, hvor vi godt ville have haft noget mere. Men vores hovedmålsætninger, hr. Jes Lunde, er faktisk opfyldt på de områder, som kan give en virkning på beskæftigelsen i 1993. Men virkningen af det, vi har aftalt, er jo noget, der rækker stærkt ind i 1994 og de efterfølgende år.

(Kort bemærkning).

Jes Lunde (SF):

Jeg tror, jeg vil gemme den store debat om, hvilke muligheder Folketinget har for at gøre noget ved arbejdsløsheden, til i morgen, hvor vi skal have den generelle debat om finansloven.

Men må jeg ikke spørge hr. Stavad: Har det ikke været sådan i det forløb, der har været omkring finanslovforhandlingerne, at Socialdemokratiets ambitionsniveau med hensyn til indsatsen mod arbejdsløsheden har været omkring dobbelt så højt som det, der nu er aftalt? Det har været mit indtryk fra forhandlingerne. Når jeg ser på de forslag, Socialdemokratiet selv har fremsat undervejs, blandt hvilke der har været mange gode forslag, masser af dem parallelle med de forslag, vi har i SF, er mit indtryk da, at Socialdemokratiets ambitionsniveau, hvad angår indsatsen mod arbejdsløsheden, har været dobbelt så højt som det, der bliver effekten af de ting, der nu vedtages med finansministerens hjælp.

Jeg siger ikke, at Socialdemokratiet kunne være kommet videre med denne regering, det er ikke en kritik af selve forhandlingsforløbet, men jeg er bare lidt interesseret i at vide, om det ikke er korrekt, at Socialdemokratiets ambitionsniveau er noget højere, om det ikke er sådan, at regeringen har tynget de samlede forhandlinger nedad, har været med til at begrænse effekten. Det er jo den rolle, vi plejer at kende regeringen i. Sådan var det, da vi lavede aktiveringsforliget i foråret, som SF var med i, og mit indtryk efter at have set forløbet i hvert fald frem til de sidste to dage var, at det var det samme, der gentog sig her: regeringen gjorde, hvad den kunne for at holde igen, mens Socialdemokratiet og i hvert fald også SF havde højere forventninger til, hvad der skulle ske.

(Kort bemærkning).

Stavad (S):

Der er slet ingen tvivl om – det ved hr. Jes Lunde jo lige så vel som alle andre – at det er regeringen, der har holdt igen på alle områder; det kan man jo konstatere bare ved at se på finanslovsforslaget fra august og så frem til resultatet i dag. Men omvendt vil jeg gerne sige, at der faktisk også har vist sig noget, som der kunne blive flertal for på en lang række punkter, og som regeringen har sat sig ned og forhandlet, indtil vi har nået et resultat, som jeg stadig væk er tilfreds med.

Hvad angår det dobbelt så høje ambitionsniveau: Problemet i det er, hr. Jes Lunde, at vi faktisk har besluttet med hinanden – og jeg vil meget stærkt appellere til, at hr. Jes Lunde også deltager i den aftale – at vi ikke vil gå ud og

[Stavad]

bilde folk nogle tal ind med hensyn til, hvad det giver af virkninger, hvis disse virkninger så forsvinder, fordi der er en underliggende tendens, der betyder højere arbejdsløshed. Derfor er de tal, som hr. Jes Lunde støtter sig til, set i dette perspektiv forkerte tal.

Derudover vil jeg godt sige, at dér, hvor jeg og Socialdemokratiet mener, der kunne være gjort en langt større indsats, er faktisk i forhold til de ordninger, der knytter sig til aktiveringsforliget, i forhold til orlovsordninger, i forhold til børnepasningsområdet, ældreområdet, og ligeledes det at give kommunerne en sikkerhed for, at disse ordninger vil være der ud over 1993, så de tør gå i gang i 1993. Dér mener jeg faktisk der er et meget stort marked, hvor der virkelig kunne gøres noget, som kunne give noget.

Men hr. Jes Lunde er selv deltager i en aftale, og jeg har forstået, at der kommer en drøftelse om opfølgningen af aktiveringen i begyndelsen af det nye år, hvor også SF vil deltage. Derfor håber jeg, at det kan lykkes også med SF's bistand at få blødt op på nogle af de alt for stive regler, så vi kan hente et yderligere bidrag oven i den fornuftige finanslovaftale, vi har indgået med regeringen.

(Kort bemærkning).

Jes Lunde (SF):

Jeg takker for svaret, og jeg er glad for at kunne konstatere, at der også er væsentlige områder, hvor Socialdemokratiet synes der er sket for lidt: orlovsordninger, kommunernes muligheder for at løse problemerne med børnepasningen, hjemmehjælp osv. Det er godt at høre, at der stadig væk er liv i Socialdemokratiet, og at der stadig væk er nogle uopfyldte krav. Jeg synes nemlig, hr. Stavads indledende tale næsten lød, som om Socialdemokratiet nu havde fået deres ønsker opfyldt, og så var der jo ikke meget mere at slås for herinde for Socialdemokratiet.

Jeg er glad for, at Socialdemokratiet er tilbage på banen. Tak for det!

Henning Andersen (KF):

Jeg vil som det allerførste i denne debat om finansloven og ændringsforslagene udtrykke lige så stor glæde over det indgåede forlig om finansloven for 1993, som finansministeren gjorde, straks efter at forliget var indgået.

Det er mere end glædeligt og meget nyttigt, at 6 partier viste det mod at blive enige om en forsvarlig og især beskæftigelseskabende finanslov. Det er en god finanslov, som er fuldstændig i tråd med tonen og indholdet i statsministerens åbningstale.

Jeg vil nu vende mig til selve indholdet i finansloven med de af finansministeren stillede ændringsforslag.

Det vigtigste for Det Konservative Folkeparti i denne sag er, at udgiftspolitikken er videreført, stramt, men aktivt beskæftigelseskabende – faktisk falder underskuddet i forhold til det oprindelige forslag fra august – at betalingsbalancemålsætningen, det vil sige et betragteligt overskud, er fastholdt, der forventes et overskud over 20 mia. næste år, at arbejdsløsheden skal falde, og at beskæftigelsen skal stige.

Som de nyeste skøn for udgifter og indtægter og dermed statens underskud viser, er der al mulig grund til, at vi viderefører den stramme linie i vor politik. Det er dog glædeligt, at underskuddet for 1992 skønnes lavere end tidligere på året. Underskuddet i 1993 forventes at blive på ca. 43,9 mia. kr.; det er stort – og også for stort. Det må være klart for enhver, at aktiviteter, som øger statens indtægter og mindsker statens udgifter, er nødvendige, nøjagtig som der er lagt op til med finansloven for 1993.

Grundideen er, at væksten i den private sektor skal gives et skub ved hjælp af offentlige investeringer f.eks. i nye vejanlæg, i kulturinstitutioner, i kloakrenoveringer, som jo indgår i forliget om finansloven for 1993, investeringer, som ikke trækker nye offentlige driftsudgifter med sig, men som skaber beskæftigelse i de private erhverv.

Konkurrenceevnen i de eksporterende erhverv skal være endnu bedre og skal styrkes, men eksporterhvervene kan ikke alene løse ledighedsproblemet ved at ansætte flere mennesker. Derfor skal der også satses på at forøge antallet af ansatte i serviceerhvervene. Dette kan bl.a. ske ved at gøre det økonomisk mere attraktivt at få sådanne serviceydelser, f.eks. ved at gøre det billigere at få sit hus repareret ved at indføre tilskud eller bedre fradrag herfor eller ved at sænke det personlige skattetryk.

Det Konservative Folkeparti mener ikke, at vi kan eller skal spare os ud af det underskud,

[Henning Andersen]

som vi har i disse år. Det er der slet ikke økonomisk mulighed for. Alligevel mener vi godt, at der kan ses på de enkelte udgifter og rimeligheden dels af deres omfang, dels af den vækst, som de udviser. Vi mener fortsat, at der var gode grunde til at foreslå besparelser for overførselsindkomsterne, og vi mener ikke, at det ville være asocialt, som det er sagt af andre, at spare her.

Vi fik ikke sådanne besparelser, vi har fået andre i stedet, der er gode, og som også har en udgiftsdæmpende effekt. Men vi vil dog fortsat arbejde med ideer til, hvordan vi undgår, at alle betaler til alle via høje skatter, og vi mener fortsat, at der skal findes nye måder at finansiere en del af de statslige udgifter på, sådan som vi har givet udtryk for det bl.a. i forbindelse med forhandlingerne om en finansieringsreform for dagpengene.

Jeg vil gerne ved denne lejlighed påpege bl.a. over for kommunalbestyrelser og amtsråd – ligesom hr. Stavad gjorde det det lidt siden – at den finanslov, som Folketinget vedtager i år, i langt højere grad end tidligere lægger op til et aktivt samspil med amter og kommuner. Vi har nu givet mulighederne for, at amter og kommuner faktisk kan investere og sætte aktivitet i gang. Der kan optages lån til brug for tiltrængte kloakreoveringer, der kan foretages bygningsvedligeholdelse eller sættes ekstra byggeri af ældreboliger i gang. Min opfordring er derfor: Gør det nu, så godt og så hurtigt som I kan! Det gælder det fælles overordnede mål, som alle har for øje: at skabe beskæftigelse og mindske ledigheden og de ulykker og sorger, den bringer alt for mange mennesker.

Vi har derudover med finanslovsforliget givet bedre muligheder for, at private investorer og husholdninger kan yde deres bidrag til, at aktivitet og vækst kommer til at præge Danmark i endnu højere grad i 1993 og fremover, end tilfældet var i 1992.

Som vi har udtrykt det under behandlingen af de enkelte lovforslag i de forløbne uger, venter Det Konservative Folkeparti sig meget af de nye regler, som specielt er rettet mod byggebranchen. Vi mener, at de forbedrede regler om tilskud til reparations- og vedligeholdelsesarbejde, om tilskud, som reducerer huslejstigninger, og om lempet realrentebeskatning af investeringer i byfornyelsesprojekter vil have en tiltrængt effekt. Det er initiativer, der, lagt

sammen med den nylige liberalisering af real-kreditten, vil skabe aktivitet og give bl.a. byggebranchen, som jo oprigtig talt trænger til det, en opmuntrende vitaminindsprøjtning.

Jeg mener også, at vi med disse ordninger, som altså bl.a. billiggør håndværkerydelser, sender et vigtigt signal om, at omfanget af sort arbejde kan og skal nedbringes, og også et signal til bygge- og anlægsbranchen om at holde den selvjustits og vise den solidaritet internt, som gør, at branchen ikke ødelægges af sort arbejde.

Erhvervsfremmeindsatsen er et andet vigtigt led i finanslovsforliget; garantiordningen til igangsættere er blandt de vigtigste – igen en nyordning, som sikrer, at investeringer bliver foretaget og ny aktivitet kan skabes. Jeg håber, at det vil få rigtig mange igangsættere til at tage det store spring og virkeliggøre deres drøm om at starte egen virksomhed.

Med de nye regler om udbetalinger fra Lønmodtagernes Dyrtidsfond understreger vi det råderum, der er i dansk økonomi til et stigende privatforbrug. Jeg tror, at nogle vil benytte lejligheden til at hæve det mulige beløb og omsætte det i et længe ønsket forbrugsgode, andre vil muligvis nedbringe gæld. For dem, der ønsker det, vil der være reelle muligheder for at sætte f.eks. et reparations- eller vedligeholdelsesarbejde i gang, og derved vil de frigivne midler kunne omsættes i øget beskæftigelse.

Når vi er ved fonde, så lad mig da også nævne, at det er særdeles positivt, at vi er blevet enige om at frigive et pænt beløb af midlerne fra Feriefonden, således at de nu også kan anvendes til uddannelsesformål.

På arbejdsmarkedsområdet indebærer finanslovsforliget derudover bl.a., at man fremover vil kunne få adgang til et 2. arbejdstilbud uden først at have gennemført et foregående uddannelsesstilbud. Der stilles således ikke længere betingelser for, at man kan modtage et 2. arbejdstilbud, ud over de almindelige krav om, at man skal have været ledig i en vis periode. Samtidig mener vi, at det er positivt, at muligheden for at tage en selvvalgt uddannelse bevares. Vi er glade for, at dette element af fri-villighed nu fastslås i lovgivningen.

Ændringerne indebærer desuden en besparelse, som vil blive anvendt til en behovsorienteret aktivering af ledige bl.a. med sigte på at gennemføre forsøg frem til udgangen af 1993,

[Henning Andersen]

hvor det er meningen, at et nyt aktiveringssystem skal træde i kraft.

Alt i alt er det en god finanslov, vi har fået på plads, hvor ændringsforslagene er blevet vedtaget, og det er glædeligt, at så mange af Folketingets partier i år har valgt at tage et medansvar for statens store husholdningsbudget. Vi har som nævnt indledningsvis brug for at vise omverdenen, at vi har styr på den økonomiske situation i Danmark, og dansk økonomi er, med vedtagelsen af ændringsforslagene til finansloven for 1993, fortsat stærk, og det har vi brug for.

Afslutningsvis skal jeg afvise de af SF og Fremskridtspartiet stillede ændringsforslag.

Så vil jeg også benytte lejligheden til at sige tak for det gode samarbejde, som jeg synes vi har haft partierne imellem. Vel har vi været uenige om mange ting, men jeg synes, der har været en god tone i forhandlingerne, og det siger jeg tak for. Og også en tak for den store hjælp, vi har fået fra de mange gode medarbejdere i Finansministeriet.

Svend Heiselberg (V):

Den mere principielle del af debatten om finansloven finder først sted i morgen. Men det er vanskeligt indtil i morgen at holde glæden tilbage ved at få lov til at give udtryk for tilfredshed med, at Socialdemokratiet i år vil stemme for finansloven. Vi betragter det som en erkendelse fra Socialdemokratiet af, at intet ansvarligt parti vedblivende vil blive taget seriøst, så længe det ikke vil stemme for finansloven.

Det samme må vel gælde for SF, som jo ellers fører sig frem som et regeringsdueligt parti. Vi synes, SF burde tænke lidt på, om ikke det var rimeligt, at de gjorde sig deres overvejelser klare og stemte for finansloven.

Vi er også betænkelige ved – det vil jeg gerne sige – at det, som regeringen foreslog om udmøntning af de godt 3,3 mia. kr. på indkomstoverførslerne, ikke har kunnet vinde forståelse. Det havde vi gerne set. Og jeg vil også sige, at det er ikke uden bekymring, vi må forudse et stigende underskud på de samlede offentlige budgetter, som i august i år var skønnet til 34 mia. kr. i 1993, og som i dag er skønnet til ca. 44 mia. kr.

Men på den anden side er der også mange ting at glæde sig over. Når man eksempelvis

læser den økonomiske oversigt fra Økonomiministeriet, vil man se, at udlandsgælden toppede i 1989 med 290 mia. kr., men at udlandsgælden med udgangen af 1993 vil være nedbragt til 208 mia. kr. Herefter vil vi se en faldende rente af denne gæld.

Man skønner, at der bliver ca. 34.000 nye arbejdspladser i den private sektor i de næste 2 år. Den til dels stramme økonomiske politik, som regeringen trods mange besværligheder og forhindringer har kunnet føre, har til trods for valutakrisen kunnet fastholde den stærke krone, hvilket vil medføre fortsat faldende inflation, så reallønnen kan stige.

Den positive udvikling har også bidraget til, at vi tillader os at medvirke til at slække på finanspolitikken, hvilket naturligvis sker, når vi lader væksten i investeringer stige med 14-15 mia. kr. Hertil bidrager staten med ca. 6,3 mia. kr., kommunerne med 1,7 mia. kr. og private og fonde med 7 mia. kr. Men det giver som nævnt beskæftigelse både i den private og i den offentlige sektor.

Det er klart, vi hilser med tilfredshed, at vi har kunnet fremrykke offentlige investeringer specielt inden for infrastrukturen. Investeringer i udbygning af vores vejnet giver også erhvervslivet en tro på, at vi politikere tror på en udvikling.

I finanslovaftalen er der også taget betydelige hensyn til erhvervs- og uddannelsespolitikken. Det er glædeligt, at der har været så stor forståelse for og opbakning til, at vi skulle kanalisere nogle af de mange milliarder kroner i fondsmidler ud til gavn for uddannelse og beskæftigelse. Ligeledes har boligbyggeriet og byfornyelsen fået et betydeligt løft. Jo, der er givet og taget med rund hånd til alle sider. Selv kulturen har fået et økonomisk løft som aldrig før.

Det, som vi nu i de kommende måneder skal samles om, er at få EF's målsætning på skinner med de forbehold, Danmark har forhandlet sig til. Det vil bane vej for yderligere rentesænkninger og stigende beskæftigelse, fordi erhvervslivet igen tør gå i gang med nye investeringer. Men jeg tror ikke, at det vil ske, før vi kender udfaldet af en ny folkeafstemning.

Venstre håber, at vi kan komme videre med en dagpengereform, så der kan skabes økonomisk grundlag for en yderligere tilpasning af vores afgiftssystem samt en sænkning af personbeskatningen.

[Svend Heiselberg]

Venstre vil arbejde for at forbedre forholdene for erhvervslivet. Vi mener, at en GATT-aftale vil få stor betydning for det samlede danske erhvervsliv. Men vi er også opmærksomme på, at der skal gennemføres foranstaltninger for landbruget, hvilket jo også fremgår af hensigts erklæringen til finansloven. Finansloven har ansvar for i en given situation at give beskæftigelsen og nye investeringer et tiltrængt løft, men det er ikke tilrådeligt med en gentagne finanslov, hvor der er indbygget betydelig større udgifter end indtægter.

Til sidst vil jeg sige, at Venstre ikke kan stemme for de ændringsforslag, der er stillet af SF og af Fremskridtspartiet.

Også vi vil takke ministeren og ministerens embedsmænd for et godt samarbejde, mens finansloven blev udarbejdet og forhandlet; det synes jeg der er grund til at takke for.

(Kort bemærkning).

Kim Behnke (FP):

Blot for at korrigere hr. Svend Heiselbergs begrebsverden.

Når hr. Svend Heiselberg starter sin ordførtale med at kritisere Fremskridtspartiet for ikke at ville stemme for finansloven og meddeler, at så længe Fremskridtspartiet ikke kan stemme for finansloven, kan man ikke betragte Fremskridtspartiet som et – med hr. Svend Heiselbergs ord – ansvarligt parti, så må jeg minde hr. Svend Heiselberg om, at med den udvikling, der er både i skattetrykket og ikke mindst i underskuddet, i statens gældsætning osv., så skal jeg bare erklære, at hvis den førte politik er udtryk for hr. Svend Heiselbergs definition af ansvarlighed, så nærmer vi os den form for sprogmanipulation, som man oplevede i mesterværket, den bog, der hedder »1984«, hvor man byttede om på plus og minus.

Jeg skal blot til hr. Svend Heiselbergs orientering sige, at vi føler os absolut ikke uansvarlige, men præcis det modsatte, når vi siger nej til fortsat gældsætning, og eftertiden – vores børn og børnebørn – vil til den tid klart og utvetydigt meddele, at hr. Svend Heiselberg tog fejl i definitionen af, hvem der er ansvarlig, og hvem der er uansvarlig.

(Kort bemærkning).

Svend Heiselberg (V):

Det kan altid kun blive en diskussion om ord og opfattelser, og jeg må have den opfattelse, at et parti, som i det væsentlige lader sig vælge på den baggrund, at man lader vælgerne forstå, at man er et borgerligt parti; men som altid sætter sig uden for indflydelse derved, at man aldrig vil være med til at tage en beslutning, kan vi ikke regne med.

Vi oplever i disse dage, at Fremskridtspartiet rejser land og rige rundt og fortæller, at de – som de eneste – vil gøre noget for landbruget. Men hvis man læser de ændringsforslag, Fremskridtspartiet har stillet, vil man se, at 55 af ændringsforslagene drejer sig om besparelser inden for landbrugsområdet for i alt ca. 1 mia. kr.

Det er sådan nogle ting, der gør, at det er svært at få noget fornuftigt i gang med Fremskridtspartiet, og det er det, der gør det svært at lave aftaler med Fremskridtspartiet. Og det er ærgerligt, at det skal være sådan, for vi kunne ellers på mange områder gennemføre en politik, som måske kunne betegnes som mere borgerlig end den, vi ofte er henvist til at føre.

(Kort bemærkning).

Kim Behnke (FP):

Til hr. Svend Heiselbergs tre argumenter er der følgende at sige:

For det første med hensyn til landbruget. Hr. Svend Heiselberg glemmer, sikkert bevidst, at fortælle, at de ændringsforslag, vi har stillet til finansloven både på landbrugsområdet og på alle andre områder, jo skal ses i sammenhæng. Hr. Svend Heiselberg glemmer at fortælle om de milliarder af kroner i skattelettelser, der ligger, og jeg er sikker på, at hvis hr. Svend Heiselberg spørger i landbruget, hvad man helst vil have: fortsat tilskud og offentlig regulering eller skattelettelser og frihed, er svaret, at man selvfølgelig vil have skattelettelser og frihed.

Til hr. Svend Heiselbergs andet argument, nemlig at man ikke kan lave noget med Fremskridtspartiet, når Fremskridtspartiet altid sætter sig uden for, kan jeg sige, at hr. Svend Heiselberg godt ved, at det er forkert. Hr. Svend Heiselberg ved, at da vi i december 1989 forhandlede et finanslovforlig på plads, var det sammen med Fremskridtspartiet, og der blev da indgået en på daværende tidspunkt fornuftig aftale for 1990. Det kan lade sig gøre.

[Klim Behnke]

Hvad angår hr. Svend Heiselbergs sidste argument, ved hr. Svend Heiselberg godt, at det var finansministeren, der frabad sig Fremskridtspartiets fortsatte deltagelse i finanslovforhandlingerne, og dermed er det regeringen, der har valgt side.

Og så til allersidst – det er ikke et argument fra hr. Svend Heiselbergs side, men blot til orientering: Fremskridtspartiet har aldrig været og ønsker aldrig at blive opfattet som et borgerligt parti. Fremskridtspartiet er et ikkesocialistisk parti; der er en meget stor forskel, og det vil hr. Svend Heiselberg vide.

Jes Lunde (SF):

Lad mig først sige om de ændringsforslag, som regeringen har leveret til debatten i dag, at vi synes, de fleste af de ændringer, der er sket i løbet af finanslovforhandlingerne, går i den rigtige retning. Det skyldes, at der er et flertal her i Folketinget, som er begyndt at blive godt utilfreds med den borgerlige politik, som er begyndt at markere et opgør med den måde at lave politik på her i Folketinget.

Det viste sig allerede forud for de egentlige finanslovforhandlinger ved, at et flertal her i Folketinget bestående af Socialdemokratiet, SF, CD og Det Radikale Venstre markerede, at det nu skulle være slut med dybe sociale nedskæringer. Dem ønsker regeringen stadig væk – det ved vi. Regeringen ønskede en besparelse på 3,3 mia. kr. på ydelserne til de dårligst stillede i vores samfund, så vi ved, hvor vi har regeringen i den sag. Men nu er der altså et flertal i Folketinget, som siger stop for det. Det synes vi er et fremskridt.

Det har regeringen valgt bare at finde sig i, og det er jo også den generelle linje, vi ser fra regeringen hele tiden. Den har egentlig ikke nogen principper, når det kommer dertil. Det er vigtigst at blive siddende, så den har bøjet sig og føjet de andre partier også på dette område.

Tilsvarende var der et flertal i løbet af sommerferien, S, SF og Det Radikale Venstre, som markerede, at nu skulle arbejdsløshedsbekæmpelsen sættes i højsædet, nu skulle der gøres en større indsats imod arbejdsløsheden. Det har da også betydet, at fra det finanslovsforslag, regeringen fremsatte, og som var en stramning, der betød øget arbejdsløshed for omkring 10.000, er man nu nået på den anden side af

balancepunktet, sådan at man kan regne med, at der er en effekt af dette finanslovsforslag, der nedbringer arbejdsløsheden med 10.000–20.000. Det er desværre bare alt for lidt.

Den valutauro, der er rundt omkring os i verden, opvejer en stor del af de positive ting, der er på finansloven, og derfor bliver den samlede effekt, at arbejdsløsheden bliver stort set uændret.

Vi har regeringens seneste budgetoversigt fra 1992 som vidne på det. Heri skriver man, at arbejdsløsheden i 1993 nu skønnes til 305.000. Før man lavede forliget, var det 310.000, man skønnede. Så lille en ændring er jo ingenting; det er så lidt, at det let kan drukne i de konjunkturbevægelser, der er i en urolig verden.

SF vil selvfølgelig støtte de ændringsforslag, der har en beskæftigelsesfremmende virkning, og der er mange af dem, vi kan genkende fra dengang, vi sad med i finanslovforhandlingerne.

Hr. Stavad sagde, at SF blev smidt ud på et tidligt tidspunkt. Det ved jeg nu ikke – det var to dage, før forliget blev indgået – men denne gang blev vi smidt ud tidligere end sidste år, så det kan hr. Stavad da have ret i.

Det beklager vi selvfølgelig, fordi vi ser det som et udtryk for, at regeringen manglede vilje til at lytte til det parti, der allerførst stillede en række forslag til, hvordan vi kunne gøre en større indsats imod arbejdsløsheden. Men det var åbenbart nok til at diskvalificere os. Når det er en borgerlig regering, der sidder for bordenden, ryger man ud, hvis man stiller for mange forslag til, hvordan der kan gøres noget ved arbejdsløsheden. Det må vi så leve med.

Vi vil selvfølgelig stemme for, når der sker en fremrykning af offentlige investeringer, især inden for den kollektive trafik, når kommunerne får en øget låneadgang, så de kan komme i gang med at renovere kloakker og med andre vigtige opgaver, når man afsætter midler til energibesparelser, osv.

Blandt de investeringsforslag, regeringen har, er der for en umiddelbar betragtning kun nogle få, som vi ikke kan støtte. Og det er dem, der går ud på at asfaltere større dele af Jylland, for at køretøjerne kan komme hurtigere frem. Vi synes, det er en forkert politik at lægge så megen vægt på flere motorveje, som regeringen og altså nu flertallet gør.

[Jes Lunde]

Vi ved jo, at verden står med nogle kolossale miljømæssige problemer. Et af de store er drivhuseffekten, som skabes af CO₂-mængderne. Og når man fremmer den individuelle trafik, altså bilkørslen, ved at anlægge motorveje, bidrager man nu engang til øget forurening, og derfor er det den forkerte vej at gå.

Vi kan også støtte den øgede uddannelsesindsats, som der lægges op til. Der er for os at se nogle fejl i den måde, man har gjort det på. En af de måder, man finder penge på, er jo ved at afskaffe pligten og retten til et UTB i forbindelse med 2. arbejdstilbud. Det med pligten kan såmænd være meget fornuftigt, for det er ikke godt at tvinge folk i uddannelse – det giver ikke den bedste motivation til at få noget ud af det – men det med at fjerne retten til et uddannelses tilbud synes vi er forkert.

Nu får vi håbe, at der bliver rettet op på det i den måde, hvorpå man disponerer over de penge, der er sat af til flere uddannelsespladser. Det vil vi håbe på, sådan at der ikke er nogen, der falder i et hul og dermed ikke har de uddannelsesmuligheder, de havde, før dette finanslovsforlig blev lavet. Det vil vi følge meget opmærksomt.

Vi kan også støtte forsøgene på at sætte en øget aktivitet i gang i den private sektor, f.eks. ved at støtte byfornyelse og også ved at støtte iværksættere noget mere.

Men hovedproblemet i alle disse forslag er, at niveauet er for ringe. Man vil gerne noget godt et stykke ad vejen – og det vil vi selvfølgelig støtte – men der er brug for at gøre meget mere, når vi ser på, at det er 300.000, der er arbejdsløse i Danmark.

I øvrigt finder vi det kritisabelt, at regeringen, når den endelig tager sig sammen til at gøre noget ved det alt for store overarbejde i staten, sparer uden at lave nyansættelser.

Staten bruger jo omkring 1 mia. kr. årlig på overarbejde, og det synes vi er uacceptabelt, samtidig med at der er så mange arbejdsløse, som godt kunne komme ind på de arbejdspladser. Nu tager man fat på problemet og sparer 250 mio. kr. på overarbejdskontoen. Det lyder jo udmærket. Problemet er bare, at de penge selvfølgelig burde bruges til, at man så i stedet ansatte nogle af de ledige. Det gør man ikke her, og derved klemmer man bare den offentlige sektor yderligere. Det er altså ikke en løsning, vi kan støtte.

Tilsvarende synes vi, det er forkert, at man, når man skal have flere penge i kassen som følge af dette finanslovsforlig, så gør det ved hjælp af kopskatter. Og det er jo det, man gør: De steder, hvor der tages flere penge ind, er det i form af ensartede kronebeløb, man tager fra folk, og det er jo dyrest for de lavestlønnede. Når a-kasse-kontingenten og AUD-bidraget stiger – og det stiger med det samme kronebeløb for fattig som for rig – så er det hårdt ved budgetterne hos de lavestlønnede, og det synes vi er en forkert politik.

Vi kan støtte bortfaldet af betalingen for hjemmehjælpen, fordi den ordning, der blev lavet i foråret, var uadministrerbar. Vi synes, det er i orden, at det falder væk.

Vi vil kritisere, at man til gengæld nu begiver sig ud i besparelser på medicintilskuddene, hvor der var mange bedre måder at gøre det på. Man har valgt den kortsigtede form, at man skærer i de direkte tilskud til medicinen. Vi havde hellere set en egentlig offentlig priskontrol, som man f.eks. har det i Norge, hvor man har meget lavere medicinpriser, end vi har her i Danmark. Det kunne give mindst den tilsvarende – og formentlig en større – besparelse for det offentlige, men det har regeringen ikke villet, for så kommer vi i konflikt med dens ideologi, og det er åbenbart vigtigere end penge i denne sag.

Vi synes, det er forkert, at man tager penge fra børnechecken. Det, man gør, er, at man udskyder reguleringstidspunktet, og jeg er sikker på, at det er eller andet sted i de mange papirer, vi har fået, er beskrevet som en regelforenklung. Sådan bliver det nemlig kaldt, hver gang regeringen skærer ned et eller andet sted. Men det reelle indhold i det er jo, at man udskyder reguleringen med ½ år, og det betyder, at man tager et meget betragteligt beløb – 130 mio. kr. – fra børnefamilierne. Det gør man i år ved, at børnechecken bliver mindre i 1993, og det gør man i al evig fremtid, fordi det grundlag, som børnechecken skal reguleres på fremover, er blevet forsinket med ½ år. Så det er altså en årlig smerte, man må opleve som børnefamilie, at checken er blevet mindre. Vi synes, det er forkert, at man går ind på det.

Vi lavede jo ellers i foråret 1990 et forlig om regulering af overførselsindkomsterne, hvor vi var enige om at holde os fra at gå på spækhuggeri i disse ordninger. Vi har selvfølgelig i SF

[Jes Lunde]

studeret alle papirerne utrolig nøje, og vi må konstatere, at fordi børnefamilieydelsen er en negativ indtægt på udgiftsbudgettet, er der ikke noget at komme efter som forligspartner. Det er ikke omfattet af det forlig, vi lavede i 1990 om regulering af overførselsindkomsterne. Hvis det havde været det, havde vi nedlagt veto imod, at man nu gik på spækhuggeri her, men vi må erkende, at vi ikke har nogen mulighed for at nedlægge veto, fordi det ikke var opført på den kontoplan over de ordninger, som det forlig omfattede. Men det ændrer ikke ved, at vi synes, det er en forkert politik, at partierne nu går ind og flår i overførselsindkomsterne.

Vi er også kritiske over for, at man har lagt op til så store privatiseringer, som det er tilfældet i dette finanslovsforslag. Der kan da være nogle af dem, som vil vise sig fornuftige i praksis – SF er ikke ortodoks på dette område, og man vil også se, at vi i Finansudvalget tit accepterer, når der sælges ud af statslige ejendomme, som ikke tjener noget formål mere – men vi er stærkt kritiske over for, at man sælger ud af aktierne i veldrevne statsvirksomheder, sådan at man svækker disse virksomheders muligheder for at fungere videre på en god måde. Det gælder f.eks., når man på Datacentralens område sælger 50 pct. af aktierne i driftsenheden. Så føler vi, at man skader driften af en offentlig virksomhed. Det gælder tilsvarende, når man trækker meget store kapitalbeløb ud af lufthavnen, så den også bliver sværere at drive på en rimelig måde.

Vi kan altså ikke stemme for disse forslag generelt, og vi vil stemme imod, når der skal udmøntes et så stort beløb som 2,5 mia. kr., uden at det er specificeret for os, hvad det er for nogle ting, der ender med at blive privatiseret.

SF har jo selv stillet en række ændringsforslag for at rette op på forholdene og vise, at man kan komme langt videre. Summen af vore ændringsforslag er, at vi viser, hvordan man med præcise ændringer kan få en meget større effekt imod arbejdsløsheden. Vi viser, at man kan nedbringe arbejdsløsheden med 60.000 i 1993, hvis der er vilje til at stemme for vore ændringsforslag.

Så skulle man tro, at det var noget, som de andre partier kunne argumentere for var fordelagtigt dyrt, men det er faktisk ikke tilfældet.

Sådan som de er sammensat – og det skal jeg komme tilbage til om et øjeblik – er det faktisk en billig måde at gøre det på, fordi vi i høj grad bygger på, at vi gør de passive dagpenge aktive. Derfor kan vi gennemføre så stor en effekt som 60.000, uden at det går ud over statsfinanserne. De bliver tværtimod bedre med et par milliarder kroner, og det, der sker med betalingsbalancen, er også minimalt. Der er tale om et fald i overskuddet på 2-3 mia. kr., og det er jo meget lidt, når henses til, at overskudsniveauet er på omkring 25-30 mia. kr. i øjeblikket. Så dér ligger vi for så vidt i virkningerne på statsfinanser og betalingsbalance nogenlunde på linje med forligspartierne. Vi sætter altså bare tingene sammen på en anden måde, og derfor kan vi få en meget større effekt imod arbejdsløsheden.

På uddannelsesområdet er vores ambitionsniveau højere, fordi vi forudser, at det er helt afgørende for at sikre kvaliteten i fremtidens arbejdskraft, at vi starter en storstilet uddannelsesindsats. Det gælder efteruddannelse af faglærte arbejdere, hvor vi gør for lidt i Danmark. Vi har løbende et par procent af arbejdsstyrken under efteruddannelse. I Sverige har de det dobbelte under løbende efteruddannelse, og det går ikke, at vi kommer bagud i den konkurrence.

Tilsvarende er der et kolossalt behov for efteruddannelse af ufaglærte, og derfor ønsker vi afsat et beløb på godt og vel 1 mia. kr. til etablering af en voksenerhvervsuddannelse, så vi virkelig kan få taget fat på at uddanne kompetente faglærte arbejdere.

For kommunernes vedkommende er det vores opfattelse, at de har flere muligheder for at gøre en indsats mod arbejdsløsheden end det, der er lagt op til fra forligspartiernes side. Vi anerkender lånemulighederne til renovering af kloakker; vi ønsker de samme lånemuligheder på flere andre områder, f.eks. bygning af daginstitutioner, hvor man har brug for dét, og andre anlægsopgaver i kommunerne. Vi kan simpelt hen ikke se nogen grund til at bevare de lånebegrænsninger, som gælder i øjeblikket.

Når vi er i en situation med mange arbejdsløse, må det være oplagt at fremrykke offentlige opgaver, og det mindste, vi så kunne gøre, var da at give kommunerne mulighed for at belåne anlægsarbejder på samme måde, som private kan gøre det. Der er jo ingen privatperso-

[Jes Lunde]

ner, som finansierer deres anlægsinvesteringer over årets indtægt; enhver belåner det på en måde, der står i et rimeligt forhold til anlæggets levetid. Vi synes, kommunerne generelt skal have den samme mulighed; så vil der komme gang i byggesektoren.

På driftsområdet har kommunerne store ventelister på børnepasning. Det kunne vi gøre noget ved ved at give mulighed for at anvende dagpengene aktivt dér. Det samme gælder hjemmehjælpen, der er for ringe over for mange ældre. Også dér kunne vi gøre dagpengene aktive ved at give kommunerne lov til at få nogle af de dagpenge med, når de udvider deres hjemmehjælp.

Tilsvarende er der jo store ventelister til operationer, og vi er i den groteske situation, at samtidig med at vi har disse ventelister på operationer, har et folketingsflertal nedskåret varigheden på sygedagpenge. Det betyder, at nogle mennesker kan komme i den situation, at livet nærmest bliver klemt ud af dem: de mister deres sygedagpenge, fordi de står på en venteliste til operationer. Det synes jeg er en helt uacceptabel måde at behandle vores borgere på.

Blant de investeringer, vi ønsker at fremrykke, har regeringen taget nogle med inden for den kollektive trafik og inden for byfornyelse. Men jeg tror, at der på begge områder er brug for at gøre mere end det, regeringen er indstillet på.

Især på miljøområdet er der meget mere at gøre. Jeg vil gerne som et eksempel pege på et stort område, som forligspartierne tilsyneladende helt har glemt, nemlig de kemikalieforenedede grunde. Vi har i dag et kolossalt problem, og vi har Miljøstyrelsens ord for, at det vil koste milliardbeløb at rense op på disse grunde. Og gør vi ikke noget ved det, siver kemikalierne altså langsomt ned i grundvandet og truer med at give os en katastrofal forurening. Vi kan ikke forstå i SF, hvorfor en sådan opgave ikke bliver taget op her. Når vi har masser af ledig arbejdskraft, hvorfor så ikke tage fat på at få løst nogle af de problemer, vi har i kraft af fortidens synder?

På det erhvervspolitiske område savner vi især et miljøudviklingsprogram, hvor man mere målrettet bruger industristøtten på at fremme produktion i de dele af vores erhvervsliv, som løser miljøproblemer. Vi ved jo, at miljø-

kravene bliver strammere i verden omkring os med tiden – heldigvis da – og når vi har forholdsvist stramme krav her i Danmark, giver det os en fordel, som kan udnyttes på lang sigt i vores eksport. Derfor er det for os at se oplagt at målrette nogle af Industriministeriets midler til at støtte udvikling af miljøteknologi.

På iværksætterområdet er der sket nogle fremskridt med regeringens ændringsforslag, men vi tror, at det er for lidt, man lægger op til. Det, man vil, er at lave nogle lånegarantiorninger for iværksættere, og det kan såmænd være meget udmærket. Problemet med iværksættere er bare, at det, de mangler, sådan set ikke er lån, men egenkapital. På det område har man i Tyskland en langt bedre ordning med en egentlig hjælp til egenkapital, og vi har stillet forslag om at gøre det samme her i Danmark. Vi er nemlig meget optaget af, at vi får nogle nye virksomheder, som kan bidrage til fornyelse i det private erhvervsliv.

På det sociale område sker der også nogle forbedringer på finansloven, og noget af det, der sker, er jo et resultat af udmøntningen af satsreguleringspuljen med de 50 mio. kr., som SF har deltaget i at udmønte, og det er selvfølgelig udmærket, men det er ikke nok. Det var der også en erkendelse af i Folketinget, da man havde forespørgselsdebatten den 1. december. Da var der et stort flertal, som sagde, at der jo ikke med det bliver rørt ved de grundlæggende strukturproblemer på det sociale område – der var behov for at gøre meget mere.

Vi har her stillet et ændringsforslag til finanslovsforslaget, hvor vi afsætter en pulje til at tage fat på de grundlæggende strukturproblemer, på et egentligt socialt udviklingsarbejde. Vi undrer os over, at der ikke er et flertal, der føler sig forpligtet over for den opgave nu, når vi diskuterer finanslov, når man kigger tilbage på den debat, der var den 1. december om socialpolitikken.

SF har også inddraget skattepolitikken i vores ændringsforslag til finansloven, og det skyldes, at vi mener, der er brug for en omlægning af skattepolitikken i Danmark, hvor vi mindsker beskatningen af indkomster og i stedet begynder at beskatte forurening og forbrug af begrænsede ressourcer noget mere. Det har vi stillet nogle konkrete forslag til, hvor vi viser, at vi ved at lægge en højere afgift på benzin, på kulbrinte, på forskellige emballager, på

[Jes Lunde]

fosfor osv. kan få penge til rådighed i stedet for at nedsætte indkomstbeskatningen.

Det sidste forslag, jeg skal nævne blandt vores, er ændringsforslaget om at spare 3 mia. kr. på forsvaret. Vi beklager meget, at det, der er i forliget, er næsten nul og niks. Den besparelse, der er på forsvaret, er jo næsten uden reel værdi. Det drejer sig om, at man sælger nogle grunde, men man kan blive ved med at køre videre med den samme mængde krudt og kugler, nogenlunde som man kunne sidste år, på trods af at fjenden er væk. Vi synes, det var på sin plads med en større besparelse på militæret.

Hvad angår Fremskridtspartiets ændringsforslag, er det jo nogle fuldstændig vilde overbud, f.eks. et afdrag på statsgælden på 230 mia. kr., som der ikke er nogen som helst baggrund for. Så det havde vi nemt ved at tage stilling til: Det stemmer vi imod.

Det samme gælder, når Fremskridtspartiet vil skære ned på ulandsbistanden, på bevillingerne til flygtninge, på vores afgifter på miljøområdet osv. Vi stemmer imod det alt sammen, for det går jo i den stik modsatte retning af det, der er brug for.

Jeg skal til slut tilkendegive, at der er ét eneste af Fremskridtspartiets forslag, som vi kan stemme for, blandt dem, der er begæret til afstemning, og det er et forslag om nogle flere penge til omindretning af handicappedes boliger. Det kan såmænd være meget fornuftigt, så det kan vi stemme for. Men det er altså en enig svale. Det generelle billede af Fremskridtspartiets forslag er, at de enten er fuldkommen urealistiske og uden enhver jordforbindelse eller også går i den forkerte retning.

(Kort bemærkning).

Helge Adam Møller (KF):

Jeg bemærkede, at hr. Jes Lunde ca. midt i sin ordførertale gjorde nogle bemærkninger om, at SF ikke var ortodoks – i hvert fald ikke på det område. Det synes jeg også vi har konstateret på nogle områder i den senere tid, med glæde. Men lidt før i sin ordførertale sagde hr. Jes Lunde, at man var meget imod de øgede bevillinger, der var givet til bygning af motorveje. Det ville bl.a. betyde nogle miljøomkostninger, som gjorde, at man var imod dette.

Men lad mig nævne her – og det gør jeg så også i min egenskab af formand for Færdsels-

sikkerhedskommissionen – at hvis vi taler om menneskeligt miljø, altså det at spare mennesker for trafikdrab og trafikkvæstelser, kan vi faktisk ikke foretage nogen klogere investeringer end at bygge flere motorveje. Det er jo sådan, at hver gang vi bygger en motorvej, flyttes der en kolossalt stor trafik fra de hidtidige landeveje over på motorvejen. Og det er sådan, at det er seks gange så sikkert at køre på en motorvej som på en landevej.

Det er jo ikke helt tilfældigt, at antallet af dræbte i den danske trafik er mere end halveret i løbet af de sidste tyve år. Fra 1.213 – så mange blev der dræbt i 1971 – til 606 sidste år. Det ligger netop i en periode, hvor et af de vigtigste elementer har været, at vi har fået et meget omfattende motorvejsnet.

Derfor synes jeg, at SF også på dette område skulle være lidt mindre ortodoks, i hvert fald hvis man vil tage hensyn til, at man gerne vil spare nogle menneskelige lidelser. Og det ved jeg jo godt at SF også vil.

(Kort bemærkning).

Jes Lunde (SF):

Jeg vil bede hr. Helge Adam Møller om at udvide statistikken. Nu har vi fået oplyst, at det er seks gange så sikkert at køre på motorvej som at køre på de andre veje. Hvor mange gange mere sikkert er det så at køre med tog? Jeg er sikker på, at det er mere end seks.

Kim Behnke (FP):

Når det årlige forslag til finanslov fremsættes, bliver det altid modtaget med stor interesse i Fremskridtspartiet. For dér bliver det jo afsløret, hvordan den siddende regering har tænkt sig at det efterfølgende år skal hænge sammen rent statsfinansielt.

Derfor var vores umiddelbare reaktion i august måned, da finanslovsforslaget blev fremsat, også i år som desværre så mange gange tidligere, meget behersket. Det var nemlig sådan, at 1993 på trods af de mange pressemeddelelser og på trods af de mange taler i forsamlingshuse og andre steder ikke skulle blive året, hvor man fra den borgerlige regering ville tilbyde danskerne en skattelettelse.

Det var også sådan, at man agtede upåvirket at fortsætte. Det var sådan, at statens samlede gæld ville vokse. Og det var minsandten også sådan, at det samlede indtryk af finansloven,

[Kim Behnke]

nemlig at de offentlige finanser – i hvert fald statens del – skulle have lov til at stige og vokse frem for det, vi mener der er behov for, nemlig at blive reduceret.

Siden har vi fået bekræftet, at kommunerne med deres budgetter lader den del af den offentlige økonomi, der ligger i kommunerne, fortsætte med at stige.

Derfor var det med stor spænding, at vi gik til finanslovforhandlinger. Vi var helt sikre på, at 1992 med den meget alvorlige udvikling, der er i statens finanser, da måtte blive året, hvor det blev muligt at få skabt et politisk flertal – et flertal, som var parat til at få reduceret den meget store gældsætning.

Men finanslovforhandlingerne kom jo i år til at forløbe på en noget uortodoks måde, i og med at det startede som aktiveringsforhandlinger, der langsomt, men sikkert gled over i dagpengeforhandlinger, som igen langsomt, men sikkert gled over i finanslovforhandlinger.

Derfor er det jo svært at sige præcist, hvornår finanslovforhandlingerne egentlig blev indledt. For under hele dette forløb deltog Fremskridtspartiet. Men ét var vi i hvert fald helt sikre på, og det var, at på det tidspunkt, hvor der skulle strikkes en egentlig aftale sammen, ønskede man ikke længere, at Fremskridtspartiet skulle være til stede. Derfor måtte vi med beklagelse konstatere, at man fra regeringens side valgte at fortsætte, som det vistnok hedder her på Christiansborg, til anden side i salen. Dér har hr. Svend Heiselberg også forklaringen på, hvorfor finanslovsforslaget ikke er blevet det, hr. Svend Heiselberg kalder mere borgerligt; vi vil hellere kalde det mere ansvarsfuldt, mere ikkesocialistisk.

Derfor var vi nødt til at leve op til det løfte, vi havde afgivet i tillægsbetænkningen, nemlig at når det ikke var muligt at lave en fornuftig aftale, hvori Fremskridtspartiet indgik, var vi nødt til selv at pege på, hvordan det kan lade sig gøre at få statens finanser til at hænge sammen på en bedre måde.

Det kræver ændringsforslag – endda mange ændringsforslag. I år har vi desværre været nødt til at fremsætte hele 906 ændringsforslag. Jeg kan berolige Folketingets medlemmer med, at der ikke bliver afstemning om alle 906 ændringsforslag, for det er, som jeg har været inde på tidligere i en kort bemærkning, sådan, at Fremskridtspartiets ændringsforslag udgør

et hele. Man kan da godt pille enkelte elementer ud, men de udgør et hele. De udgør et hele, hvis krumtap er ønsket om at få gennemført nogle markante skattelettelser. Det ønsker vi, fordi vi ved, at skattelettelser er den eneste farbare vej til at få rettet op på landets økonomi, til at få langt flere mennesker i arbejde, til at få forholdene i vores erhvervsvirksomheder forbedret og sidst, men ikke mindst, til at få økonomien for ganske almindelige private mennesker gjort væsentlig bedre.

Vi har i år valgt at tilrettelægge vores ændringsforslag på en lidt anden måde, end vi normalt gør. Hidtil har vi været mest optaget af at få balance i statens finanser. Man kan sige, det er en opgave, Fremskridtspartiet egentlig ikke burde påtage sig, i og med at det er regeringen og et flertal sammen med regeringen, der helt uansvarligt igennem de sidste ti år har sørget for, at gælden er så stor, og at underskuddet er så stort, så hvorfor skal Fremskridtspartiet påtage sig den utaknemlige rolle, det er at bringe orden i andre menneskers regnskab.

Derfor valgte vi at bygge vores ændringsforslag sådan op, at de kan behandles i to omgange. Man kan vælge den fremgangsmåde, som vi også har delagtiggjort offentligheden i, nemlig i en lille avis, der hedder »Tjen 1.000 kr. skattefrit«. Dér argumenterer vi og gør grundigt rede for, hvordan det er muligt på én og samme tid at få hævet den skattefri bundgrænse til 60.000 kr. og få 6 pct.-marginalskatten fjernet fra og med skatteåret 1993.

Når vi er så optaget af, at det netop er den skattefri bundgrænse, der har brug for at blive hævet, er det jo, fordi de mennesker i vores samfund, som har allermost brug for at få skattelettelser, er dem med de laveste indkomster. Man må sige, at det, at vi udbetaler et beløb svarende til under 60.000 kr. til vores pensionister, men sådan at pensionisterne har en skattefri bundgrænse på omkring 59.000 kr., må være et udtryk for, at det er, hvad man mener der som minimum skal til, for at man kan overleve i det danske samfund.

Derfor synes vi også, det er kompelt uansvarligt, at man beskatter indtægter lavere, end hvad der er minimum for, hvad man forventer der skal bruges for at kunne overleve. 60.000 kr. skattefrit vil, ud over at det altså giver alle danskere med lønindkomst en markant skatte-

[Klm Behnke]

lættelse svarende til efter skat ca. 15.000 kr. om året, også betyde, at over en halv million danskere ikke længere skal betale skat og slipper helt for at skulle lignedes. Det er altså tegn på, at de mennesker har så lille en indkomst, at de simpelt hen vil komme under den skattefri grænse.

Man har tidligere diskuteret, om kassedamer og andre skulle have skattelettelse, men det korte af det lange er jo, at hvis skatter har til formål at betyde omfordeling i samfundet, kan man med rette spørge: Hvem i alverden er det, man omfordeler til, når man beskatter personer med en indkomst på under 60.000 kr. med 52 pct. eller højere procenter.

Når vi ønsker at få 6 pct.-skatten afskaffet med det samme, er det, fordi 6 pct.-skatten som en marginalskat næsten ingen penge indbringer i statskassen, men har en masse gener i det samlede samfund. De personer – og det er mange, nemlig 1,5 millioner danskere – der tjener over de 168.000 kr., der næste år vil være grænsen for, hvornår man skal betale 6 pct.-skat – er personer, som for langt den overvejende dels vedkommende er ganske almindelige lønmodtagere osv., som altså er over den indkomstgrænse. Vi mener heller ikke, at vi i Danmark kan være bekendt at beskatte folk med op til 68 pct., men passende kunne sætte det ned til 62 pct.

Derudover har vi også indbygget et par små skattelettelse til erhvervslivet. Der er en aktieomsætningsafgift på Københavns Fondsbørs. Den indbringer kun 700 mio. kr. om året, men er til stor gene for dansk erhvervsliv og kan meget vel være med til at fjerne aktieomsætning fra det danske marked til udenlandske markeder, særlig i EF's indre marked, hvor kapitalen jo kan bevæges fuldstændig frit. Det vil for en virksomhed være ligegyldigt, om aktierne noteres i London eller i København, og hvorfor så skyde os selv i foden ved at have en aktieomsætningsafgift, der kun indbringer så lille et beløb som 700 mio. kr.

Desuden er der en kapitaltilførselsafgift, som direkte er med til at forhindre investeringer i dansk erhvervsliv. Den indbringer kun 400 mio. kr. og burde derfor fjernes med ét hug.

Konsekvensen af disse skattelettelse er selvfølgelig, at der kommer til at mangle nogle penge i de offentlige budgetter, og vi har så –

og det er det nye i dette år – givet os selv den meget besværlige opgave, den bundne opgave, at finansiere skattelettelse beskæftigelsesneutralt, sådan at forstå at vi ikke går ud og laver massefyringer, vi går ikke ud og smider titusinder af offentligt ansatte på gaden, for det er der ingen grund til i en situation, hvor vi har over 300.000 arbejdsløse. Derfor er de besparelser, der skal til for at finansiere 60.000 kr. skattefri, 6 pct.-skattens ophævelse og de to små erhvervsskatter, formuleret sådan, at det kan lade sig gøre uden at fyre nogen offentligt ansatte.

Det væsentligste bidrag til at få det regnestykke til at hænge sammen er erkendelsen af, at når skatterne lettes, forbedres folks privatøkonomi, og når privatøkonomien bliver forbedret, stiger omsætningen selvfølgelig i samfundet. Der er et akkumuleret forbrugsbehov, og det vil blive udløst allerede det første år.

Det skaffer nogle mennesker i arbejde, selvfølgelig gør det det, og dér er jeg lidt ked af, at SF's ordfører, hr. Jes Lunde, mente, at det var vild overbudspolitik, det, vi står for i Fremskridtspartiet. Det er nemlig sådan, at man i Jyllands-Posten i afsnittet om politik den 1. december kunne læse en artikel under overskriften »Lavere skat vil give arbejde til 300.000«. Bag det lå der et notat fra Finansministeriets Budgetdepartement dateret den 17. november i år, hvor man fortæller, at når man sænker skatterne, vil omfanget af det, der hedder gør det selv-arbejde, sort arbejde osv., falde så markant, at hele 300.000 mennesker kunne komme i arbejde.

Fristelsen var derfor stor til at slå ud med de store armbevægelser og sige: Jamen gennemfører man disse skattelettelse, kommer der 300.000 mennesker i arbejde. Men så nemt går det ikke. Vores erhvervsliv kan ikke sådan med et hug opsuge 300.000 arbejdsløse. Det kan ganske enkelt ikke lade sig gøre. Derfor har vi i vores vurdering af, hvor mange nye arbejdspladser der vil blive genereret det første år med 60.000 kr. skattefri og med fjernelse af 6 pct.-skatten, forsigtigt ment, at det vil give 40.000-50.000 nye arbejdspladser.

Set i sammenhæng med, hvad Finansministeriets Budgetdepartement har vurderet at skattelettelse kan give af nye arbejdspladser, synes jeg, det er uberettiget, at SF noterer sig, at vores forslag skulle være vildt overbud. Det

[Kim Behnke]

er det ikke. Vi har været endog overordentlig – tillad mig udtrykket – konservative i vores skøn over, hvor mange arbejdspladser der vil ligge i disse skattelettelser.

Men hellere være for forsigtige, hellere erkende, at med de mange års tilbagegang i dansk erhvervsliv tager det altså et stykke tid, inden karrusellen går i stå og begynder at køre den rigtige vej, og derfor kunne det meget vel have været sådan, at hvis vi havde fået disse skattelettelser gennemført, ville vi være kommet langt ind i det nye år, før det for alvor begyndte at kunne ses på arbejdsløshedslisten.

Men som sagt: Finansloven er ikke bare et nulbudget, man overtager, og derfor føler vi os – ansvarlige, som vi er i Fremskridtspartiet – forpligtet til at anvise en metode til at få finansloven i balance og få gennemført markante afdrag på statens gæld. Derfor indeholder vores ændringsforslag i år også så mange besparelser – alle sammen gennemført med stor omtanke – at det er muligt at få det store statsunderskud ned, det er muligt at få afdraget markant på gælden, og det er muligt for første gang i mange år at få de offentlige finanser sat ind i et gunstigt og fornuftigt udviklingsforløb.

Der er så dem, der vil mene, at alle disse besparelser rundt omkring må betyde en hel masse afskedigelser, må betyde, at en masse mennesker bliver fyret. Dertil er svaret: Nej. Man vil lægge mærke til, at langt størsteparten af de steder, hvor der er tale om beskæftigelsestunge områder, er besparelserne på 10 og 5 og derunder i procent, men det er jo et kæmpebudget, vi taler om. Vi taler om et samlet offentligt budget i 1993 på over 600 mia. kr. Gjorde man det, at man kørte en grønthøstertur – det anbefaler vi ikke, men gjorde man det – på 10 pct., så ville alene det give et provenu på 60 mia. kr.

Det anbefaler vi dog ikke, for vi synes, der er steder, hvor der ikke skal spares. Der er steder, hvor man godt kunne bruge flere penge. Det gælder vores ældre medborgere, det gælder de syge, det gælder de handicappede.

Men til gengæld er der også områder, hvor vi mener man sagtens kan spare mere end 10 pct. Det er særlig de områder, som der ikke er beskæftigelse i. Det er de områder, hvor staten udelukkende foretager et egentligt kasse-mæssigt bogholderiarbejde, forstået på den måde, at man opkræver nogle skatter f.eks. fra er-

hvervslivet, og derefter udbetaler man dem som tilskud til det samme erhvervsliv, og derefter udbetaler man dem som tilskud til forskellige former for foreninger. På finansloven er der 150 forskellige foreninger, sammenslutninger osv., som nyder godt af offentlige tilskud.

Det omfordelingsarbejde, som staten altså står for, mener vi skal standses. Så kan man selvfølgelig argumentere med, at de mennesker, som i dag sidder og laver den omfordeling, vil blive arbejdsløse i den anledning, men jeg er sikker på, at man i den store offentlige sektor sagtens kan finde noget mere fornuftigt, de kan foretage sig, end at lave den omfordeling.

Hr. Svend Heiselberg var inde på, at Fremskridtspartiet ville fjerne en masse af de tilskud, der i øjeblikket bliver udbetalt f.eks. til det danske landbrug. Der vil jeg godt understrege, at både når det gælder landbrug, fiskeri og anden form for industri, er der ingen som helst tvivl om – det viser alle de undersøgelser, der er lavet, og det viser alle de rapporter, Industrirådet og andre gode mennesker har lavet – at man foretrækker i erhvervslivet at modtage skattelettelser, man foretrækker at modtage erhvervsfrihed frem for at blive overdyngt med tilskud og regulering. For det er sådan, at når man udbetaler tilskuddene, er det ikke bare milde gavechecks, der sendes ud, nej, samtidig med at tilskuddene udbetales, sker der det, at man ved hjælp af lovgivningen strammer reglerne op, man strammer grebet, man vil gerne styre de pågældende erhverv, og dermed mister erhvervene frihed.

Vores ændringsforslag ville altså på en og samme tid både kunne resultere i markante skattelettelser og betyde, at erhvervslivet bliver lettet for en lang række af de afgifter osv., man betaler. Jeg skylder at fortælle, at ud over aktieomsætningsafgiften og kapitaltilførselsafgiften ville en lang række andre erhvervsskatter og -afgifter på i alt 8 mia. kr. forsvinde, så både i landbrug og andre erhverv ville man kunne glæde sig over at få en markant skattelettelse. På samme tid er det muligt at få skabt mindst 50.000 – for nu at bevæge mig op på det niveau – nye arbejdspladser og vel at mærke nye gode arbejdspladser i den private sektor. Det var lidt beskæmmende, at vi for nylig kunne få den meddelelse, at sidste år, hvor man havde haft

[Kim Behnke]

massevis af unge og ældre i såkaldt jobskabelse, viste det sig, at 60 pct. af dem, der havde været i jobskabelse, havde været det i den offentlige sektor. Det er altså ikke i den private sektor, man er interesseret. Det, man er interesseret i dér, er at få de skattelettelser, der kan bane vejen til ny og god og ægte beskæftigelse.

Tilbage er der så spørgsmålet om gælden. Statens gæld er stor, den runder 620 mia. kr. i 1993. Fortsætter den udvikling, vil den allerede om 3 år runde 700 mia. kr. og et par år efter 750 mia. kr. osv. Nu er der dem, der påstår, at gælden ikke er noget problem, for det er bare en intern omfordeling af penge i det danske samfund, men det er desværre ikke rigtigt. En stigende del af den såkaldte indenlandske gæld er udstedt i form af kroneobligationer, i form af skatkammerbeviser, og det er vel at mærke værdipapirer, som i stor stil sælges til udlandet. Derfor er det ikke bare en intern omfordeling i det danske samfund, der er tale om. Der er tale om, at en stor del af det, der i dag kaldes indenlandsgæld, er penge, man har lånt af personer i udlandet, og dér har vi en del af forklaringen på, at den danske rentepolitik er bundet så hårdt op på den tyske. Hvis vi sænkede den danske rente, ville alle disse skatkammerbeviser og alle disse kroneobligationer, så hurtigt som en computer nu kan sælge dem, blive solgt, og derved ville finansministeren have et meget betydeligt problem.

Men gælden skal nedbringes, og den bedste måde at gøre det på er at afdrage gælden med engangsindtægter, og derfor vil Folketinget også opleve, når vi skal til at stemme om ændringsforslagene, at Fremskridtspartiet vil stemme imod det ændringsforslag fra finansministeren, som går ud på, at der afsættes en pulje på finansloven til engangsindtægter – det er det, man i regeringen med en tilsnigelse kalder privatiseringsindtægter. Nogle vil måske undre sig over, at Fremskridtspartiet stemmer imod, eftersom Fremskridtspartiet er tilhænger af privatiseringer, men det er, fordi man går ud og gør det dybt, dybt uansvarlige, at man bruger disse engangsindtægter i driftsbudgettet. Det vil enhver økonom advare imod, men i panik for at få tingene til at hænge sammen vælger man at gøre det i Finansministeriet.

Vi ønsker ikke at medvirke til det, vi ønsker at bruge disse engangsindtægter, som jo kun er

der én gang, til at få nedbragt den store statsgæld og dermed også de rentebetaling, som er det egentlige problem ved statens meget betragtelige gæld. Jeg har tidligere brugt det billede, og det er desværre alt for godt, at rentekontoen – § 37 for dem, der ikke er nået så langt i finansloven – er en konto, der sidder som en gøgeunge og puffer alt andet ud af reden. År efter år vil pensionister og andre opleve, at deres ydelser vil blive reduceret, for rentekontoen er der ingen der stiller ændringsforslag om at spare på. Man ved godt, at det ikke kan lade sig gøre. Men man kan spare på alt muligt andet.

Apropos pensionister ærgrer det os selvfølgelig lidt, at genindførelsen af den gratis hjemmehjælp ikke har resulteret i et ændringsforslag, for så kunne vi have stemt for det. Men vi stemmer så i stedet for for selve loven.

Så har man tænkt sig at iværksætte en hel masse nye aktiviteter, og de skal lånefinansieres, og det ser flot ud, for det påvirker ikke årets budget. Men som vi har fået illustreret så sent som i dag i Finansudvalget, er der en sag, der er så gammel som fra 1976, hvor man på daværende tidspunkt gav nogle statslige lånegarantier. De er nu kommet til indfrielse, og i dag skal vi så ærgre os over at bruge 8 mio. kr. på at indfri noget gæld, som blev etableret i 1976. På samme måde vil vores børn og vores børnebørn til den tid skulle knokle for at skra-be penge sammen til at betale de renter og rentes rente og klare de problemer, som det giver, at vi i dag udsteder disse veksler på vores efterkommere. Derfor ønsker vi heller ikke, at den nye aktivitet, man håber på skal komme i gang, skal være lånefinansieret.

Til sidst skylder jeg at sige, at af de ændringsforslag, der er stillet af SF, af finansministeren og af os, støtter vi udelukkende vores egne. Vi kan ikke stemme for de andre ændringsforslag. Når SF mente, at der var en enlig svale, man kunne stemme for, er jeg glad for, at SF har været så vågne, at man så, at der var et ændringsforslag, man kunne støtte, og vi glæder os over, at vi får den støtte.

Bilgrav-Nielsen (RV):

Jeg vil gerne indledningsvis sige, at jeg synes, det har været spændende igen i år at være med til at lave et finanslovforlig.

[Billgrav-Nielsen]

Igen er der grund til at takke vore tekniske medhjælpere. Den hjælp er noget, man især bemærker, når man sidder dér, hvor finansministeren sidder, og dér, hvor formanden for Finansudvalget sidder. Har man de dygtige teknikere ved hånden, er der ingen steder at gå hen med undskyldningerne, hvis resultatet ikke bliver godt nok. Det er os politikere, der må stå til ansvar for det, der er lavet, og det kan vi roligt gøre.

Man kan vel næsten mærke på stemningen i dag, at det er svært at fremkalde en virkelig sej kritik af det, der er lavet. Det nærmeste, man kommer kritik af finanslovsforslaget, er de ord, som hr. Kim Behnke har sagt, men selv hr. Jes Lunde er jo i lange passager af sit indlæg utrolig venligt stemt over for finanslovsforliget. Jeg tror ikke, det ville overraske nogen, om hr. Jes Lunde fandt anledning til i morgen at anbefale sit parti, at man undlod at stemme til finansloven denne gang.

Det er jo sådan med dette finanslovsforlig, at det har haft ikke bare et godt forløb, men også et bredt, effektivt forløb. Forhandlingerne startede ret tidligt og blev afsluttet, jeg tror tidligere end nogen sinde før. Det tyder på, at partierne under forhandlingerne har været bevidste om, at man både ville vise, at man kunne stå sammen om et hurtigt resultat, og samtidig ville vise omverdenen, at dansk økonomi, for så vidt som den bestemmes af beslutning om finansloven, er noget, man kan regne med, er noget, der ligger i faste rammer. Sådan er det også, når vi ser på hovedresultatet af finanslovsforliget. Dansk økonomi er stadig i god gænge, for så vidt de overordnede mål, der er sat, fastholdes.

Jeg tænker her især på betalingsbalancesituationen, der stadig væk er virkelig gunstig, så gunstig, at vi kunne blive enige om denne gang at sige til hinanden, at der nu er plads til, at vi har en lidt mere rummelig finanslov, hvad angår aktiviteten over for det, der er vores egentlige og tilbageblevne politiske problem, nemlig vores alt for dårlige beskæftigelse.

Det andet element, der også er blivende og fast omkring den økonomiske politik, som den afspejler sig i finansloven, er, at det underskudsproblem, vi har, ikke forøges på grund af dette forlig. Jeg synes, det er bemærkelsesværdigt i den seneste budgetoversigt at konstatere, at vi har dette underskudsproblem i statens fi-

nanser af en størrelse, der har været ens igennem de sidste 3 år, og som målt i forhold til vort bruttonationalprodukt er på et sted mellem 4 og 5 pct. Modstykket hertil var situationen først i 1980'erne, hvor vi havde stort set den samme ledighed, og hvor vi havde et underskud på statsregnskabet på ikke mindre end 10 pct. Det er vigtigt, at vi har disse ting for øje, og det er det, der har været baggrunden for, at vi fra radikal side meget tidligt fremsatte et ønske om, at vi i år med finansloven fik lagt nogle aktiviteter ind, der mere målbevidst gik efter at forbedre beskæftigelsen.

Jeg kan ikke sige, at vi umiddelbart, da vi fremsatte dette ønske første gang – det var lige efter vores sommergruppemøde i august måned – fik ros, slet ikke af finansministeren. Han var fremme med riven. Det varede kun 2 dage, så tog statsministeren riven fra ham, så der skete ikke nogen ulykker ved den lejlighed. Men senere viste altså forhandlingerne, at der blev stor overensstemmelse mellem partierne i forhandlingskredsen om, at det var beskæftigelsen, vi denne gang måtte sætte i højsædet.

De aktiviteter, der så er blevet enighed om, og som nu afspejler sig i en række ændringsforslag til finansloven, dækker et meget bredt område. De dækker trafikken, de dækker miljø og energi, kultur og undervisning, bygningsvedligeholdelse, kommunale aktiviteter, og de gælder ikke mindst en stor indsats på bolig- og byfornyelsesområdet. Samlet kan man sige om dem, at de har den nævnte virkning på beskæftigelsen, men samtidig er det opgaver, vi alligevel skulle udføre. Det vil sige, at det er opgaver, vi rykker frem. Det er altså ikke spildte aktiviteter, det er nødvendige aktiviteter, og dernæst har mange af dem en miljø- og energimæssigt meget positiv virkning. Hele den isolerings- og vedligeholdelsesaktivitet, som vi kan se her i vores nærmeste nabolag – ikke mindst ovre i Finansministeriet i øvrigt – kan alle se er værdifuld, og det er den også i henseende til vort energiforbrug. Det er mindre synligt, men sådan er det.

Der er også på industriområdet, vedrørende serviceerhvervene og i landbrug og fiskeri initiativer, der forbedrer situationen, altså forbedrer muligheden for, at disse erhverv kan få ny ekspansion. Det er klart, at det sker i bevidstheden om, at vi her i Folketinget godt er klar over, at det ikke er den offentlige aktivitet,

[Bilgrav-Nielsen]

som direkte og vedvarende er afgørende for, hvorledes det går med beskæftigelsen. Det er den aktivitet, der foregår ude i samfundet, ude i erhvervslivet. Men en stimulering fra den offentlige aktivitet er det muligt at fremkalde, og det er sket med de forslag, der nu skal tages stilling til her ved finanslovens tredje behandling.

Derfor synes jeg, at vi kan tillade os at sige, at det samlede resultat, der nu kommer ud af disse forhandlinger – selvfølgelig forudsat at de ændringsforslag, der bliver sat under afstemning, bliver vedtaget, men det tyder alt på – er et godt resultat.

Det er klart, at man skal se dette finanslovsforslag og dette forlig i en større sammenhæng. Vi har alle forventninger om, at der på et eller andet tidspunkt kommer et nyt økonomisk opsving, som er afgørende for, om det her også baner vejen til en varigt forøget beskæftigelse. Men det er også vigtigt at notere sig, at det her bliver til i en tid, hvor Danmarks forhold til EF er under afklaring, positiv afklaring. Så alt i alt er jeg sikker på, at der kommer en positiv effekt ude omkring i erhvervslivet af det, vi foretager os i disse uger og dage i Folketinget.

Jeg skal derfor kun til sidst opfordre til, at de ændringsforslag, der er stillet af finansministeren på vegne af forligskredsen, bliver vedtaget, og at de ændringsforslag, der er stillet af SF, selv om nogle af dem absolut var værdige til vedtagelse, forkastes, for de passer ikke ind i den sammenhæng, som forliget repræsenterer. Endnu værre står det til med de ændringsforslag, som Fremskridtspartiet har stillet, og som de gudskelov ikke mere kræver til afstemning alle sammen. De skal naturligvis også forkastes.

Bliver resultatet således, så er det et godt finanslovsforslag, vi skal have til vedtagelse i morgen.

Kofod-Svendsen (KRF):

Jeg vil begynde med at takke for det gode samarbejde, vi har haft i forbindelse med indgåelsen af finanslovaftalen. Og jeg vil complimentere embedsmændene i Finansministeriet for det overordentlig kompetente arbejde, de har udført. Det har været en fornøjelse, så hurtigt man fik udarbejdet et notat, når der var en sag, man ønskede belyst, og den flotte service vil jeg hermed kvittere for.

Så kan jeg sige, at Kristeligt Folkeparti stemmer for alle de af finansministeren stillede ændringsforslag, og at vi stemmer imod alle de ændringsforslag, der er stillet af SF og af Fremskridtspartiet. Det er selvfølgelig en del af aftalen. De allerfleste er vi uenige i, og så kan der være nogle, man har sympati for. Men jeg tror, enhver er klar over, at indgår man en aftale, binder det helt og fuldt. Sådan ser vi i hvert fald på en aftale, og ifølge aftalen stemmer vi imod alt. De fleste ville vi alligevel have stemt imod. Men der kunne da være enkelte blomster, man ved en intens botanisering kunne have fundet, og som man syntes havde været værdige at plukke. Det sker altså ikke.

Det, der er karakteristisk ved denne finanslov, er fremrykningen af en række offentlige anlægsinvesteringer. Her tror jeg, jeg kan sige, at der er tale om fælles gods, hvor vi hver især er kommet med vores bidrag. Der var bred enighed om, at i den situation, vi var i med meget stor arbejdsløshed og med den meget glædelige vækst i overskuddet på betalingsbalancen, hvor vi virkelig er inde i en gunstig udvikling, og med den neddrosling af de private investeringer, som vi har været vidne til som følge af afstemningen den 2. juni, var det en rigtig politik at fremrykke de offentlige anlægsinvesteringer.

Der er en række væsentlige investeringer. Jeg nævner dem lidt stikordsagtigt: Der er jernbaneinvesteringer, betydelige investeringer. Der er vejinvesteringer og vejvedligeholdelse, hvor vi også har husket henvendelsen om cyklisterne. De er også kommet med i den langsigtede oversigt, sådan at vi ikke alene fastholder forhøjelsen i 1992. Den bliver ikke alene videreført i 1993, men også for de følgende år. Det mener jeg er et udmærket supplement til den væsentlige vejinvestering. Så har vi også foretaget investeringer på havneområdet.

Fremrykning af kloakreivering og renovation i kommunerne er en anden af de store offentlige investeringer. Hvor meget det helt præcist bliver udmøntet i, er vanskeligt at sige. Det er op til de enkelte kommuner, hvor meget de udnytter de forbedrede lånemuligheder. Jeg håber, at der er mange kommuner, som vil foretage nogle langsigtede investeringer til gavn både for beskæftigelsen og for miljøet. Fremrykningen af elinvesteringer mener jeg også ud

[Kofod-Svendsen]

fra både en beskæftigelsesmæssig og en miljøvinkel er en helt rigtig indsats.

Energibesparelser i offentlige bygninger er også klart fornuftige. Der magter vi igen at kombinere en miljøvenlig politik med en beskæftigelsesfremmende politik. Her er det også lidt usikkert, hvordan det helt konkret bliver udmøntet ikke mindst ude i amterne f.eks., men jeg tror, at det initiativ, vi har taget, vil få beskæftigelsesvirkning.

De energibesparende foranstaltninger for pensionisterne med den tilskyndelse, der er til at foretage energirigtige investeringer, frem for at vi bruger offentlige midler til varmetilskud, er også en rigtig politik.

Også i undervisningssektoren sker der fremrykning og modernisering på forskellige områder. Jeg nævner f.eks. Landbohøjskolen som en væsentlig ting og så noget, vi fra Kristeligt Folkepartis side har lagt særlig vægt på: at vi får skabt bedre lånemuligheder for de frie kostskoler. Efter de gældende regler er staten kun forpligtet til at yde statslån på 20 pct. af byggeudgiften til byggeri ved de frie kostskoler. På grund af den lave statslånsprocent ville kreditforeningerne i mange tilfælde ikke yde de nødvendige lån. De er som bekendt blevet forsigtige. Resultatet er så blevet en meget dæmpet byggeaktivitet til skade både for de frie kostskoler og beskæftigelsen. Derfor ønskede vi – og vi fik også gennemført det, hvad vi er meget tilfredse med – at minimumsgrænsen for statslån blev forhøjet fra de gældende 20 pct. til 40 pct., og så har regeringen foreslået, at den tilsagnsramme, som er i finanslovsforlaget, på 18,4 mio. kr. bliver fordoblet.

Det er et forslag, som virkelig er til gavn for de frie kostskoler, men også er beskæftigelsesfremmende, for det, at lånegrænsen hæves fra 20 til 40 pct., udvirker en væsentlig låneaktivitet også fra kreditforeningernes side, og her er der virkelig beskæftigelsesfremme, langt mere end lånerammeforøgelsen muliggør.

Så sker der også vedligeholdelse og forbedring af en række statslige ejendomme. Det finder vi rigtig. Vi udvider også lånepuljen til byggeri af flere ældreboliger, så kommunerne fuldt ud kan lånefinansiere den kommunale grundkapital. Det er af Kommunernes Landsforening vurderet til, at det betyder byggeri af flere ældreboliger svarende til i hvert fald 400 alene ved denne ekstra indsats.

Det er noget af det fælles gods, som vi alle har været optaget af.

På erhvervspolitikens område har Kristeligt Folkeparti især arbejdet på at få fjernet de besparelser inden for Landbrugsministeriets område, som regeringen foreslog i sit oplæg til finanslovsforliget. Det gjaldt især konsulent- og vikarordningerne. Her tilføres ekstra ca. 15 mio. kr. Det betyder bl.a., at tilskudssatsen til vikarer ved sygdom og efteruddannelse fastholdes på de 67 kr. i timen, og at forbedringsloven videreføres uændret uden den bebudede halvering af tilskud til forbedringsstøtte.

Vedrørende produktudvikling afsættes der ekstra 100 mio. kr. i tilsagnsrammen under produktudviklingsordningen for jordbrugs- og fiskeriprodukter. Det mener vi er en fremadrettet investering, vi her foretager.

Vi havde ønsket, at høstabsordningen var blevet bedre. Det var der desværre ikke flertal for. Vi havde også ønsket, at landbrugets ejendomsskatter blev ført tilbage til landbruget, at pengene blev i landbruget. Det drejer sig om 225 mio. kr. Det var der heller ikke flertal for, men det håber vi der senere må blive. Med de uheldige følgevirkninger, som GATT-forliget – der har mange positive effekter – kan få for landbruget, mener vi, det er en helt rigtig politik, at jordskatterne bliver i erhvervet til den nødvendige omstilling. Hvis det ikke er muligt, vil vi lægge meget vægt på den sætning, som der blev enighed om: Der må forudses behov for omstillingsstøtte i de kommende år. Der vil vi arbejde intenst for, at den sætning ikke blot bliver en sætning, der én gang er formuleret, men at den virkelig får indhold.

På boligpolitikens område var vi især aktive for, at den midlertidige tilskudsordning til forbedring m.v. i helårsboliger blev gjort permanent, og at ordningens maksimumsbeløb bliver forhøjet til 10.000 kr. Så må vi i det nye år finde ud af, om den permanente løsning skal være en tilskudsmodel eller en fradragmodel. Kriterierne for at udforme den permanente ordning må bero på en vurdering af, hvad der er mest enkelt at administrere, og hvad der giver mest beskæftigelse; men at vi skal have en ordning er hævet over enhver tvivl.

På uddannelses- og arbejdsmarkedsområdet er der taget flere initiativer, hvor efteruddannelse er en central glose, men vi nåede ikke så langt, som vi havde ønsket det. Vi fik hverken

[Kofod-Svendsen]

en dagpengereform eller en aktiveringsreform; det må vi så have i 1993.

Vi var meget tilfredse med, at vi på ulandsområdet fik en langsigtet aftale, som siger, at vores ulandsbistand er på 1 pct. af BNI, men går videre, så der også sættes midler af til en genopretning af det globale miljø samt til befolkningsgrupper i katastrofeområder. Her er målsætningen, at vi skal op på at yde 0,5 pct., så vi totalt set kommer op på 1,5 pct., hvoraf den ene procent skal relateres direkte til ulandsindsatsen. Der er virkelig brug for en langsigtet indsats både for at hjælpe en udvikling i gang i den tredje verden og for at kunne gribe ind over for de uhyggelige både naturskabte og menneskeskabte katastrofer, der opstår. Men der er også brug for, at vi hjælper en udvikling i gang i Østeuropa, og jeg er glad for, at der allerede i regeringens eget finanslovsforslag var en øget indsats på Østeuropaområdet.

Så var vi i år i den glædelige situation, at vi havde en satsreguleringspulje, som vi også skulle udmønte, og det har betydet, at vi har kunnet gøre en indsats over for adskillige svage grupper; for de svageste grupper får vi etableret en særlig socialpolitisk pulje på 50 mio. kr., og jeg synes, det er et spændende projekt. Vi har tidligere haft en forespørgselsdebat om det, så jeg skal ikke gå i detaljer, men blot glæde mig over, at vi havde nogle midler at sætte ind over for en gruppe, som vi alle er enige om at der bør gøres en særlig indsats for.

Vi har også kunnet gøre en indsats på pensions- og handicapområdet, som jeg finder væsentlig, og på arbejdsmarkedsområdet er vi blevet enige om en indsats over for særlig udsatte grupper, som ikke har fået varig tilknytning til arbejdsmarkedet. Her skal vi nærmere udmønte indholdet, men vi har sat midler af, så jeg tror, at vi i 1993 vil kunne gøre en ekstraordinær indsats; vi har også sat midler af til en ekstraordinær indsats for at fjerne de skævheder, der er i forbindelse med supplerende dagpenge.

Så er der nogle ønsker, som Kristeligt Folkeparti har lagt vægt på at vi også fik med i denne sammenhæng. Vi har ønsket fritagelse for gebyrer og for levnedsmiddelkontrol for institutioner, der driver et uegennyttigt socialt arbejde. I den store sammenhæng er det et lille område, men for de pågældende almennyttige organisationer har det været en urimelig ud-

gift; derfor er vi glade for, at vi kom igennem med vores ønske.

Vi er også meget glade for, at driftstilskudet til de frie grundskoler blev forhøjet, sådan at vi i 1993 kommer op på at yde 73 pct. af udgiften til skolegang i den offentlige skole. Så stiger det til 74 pct. i 1994 og 75 pct. i 1995, og jeg mener, at vi her har fået det rigtige niveau. Vi har altid ment, at de, der går i privatskoler, selv skal yde noget, men vi var desværre kommet i den situation, at det var blevet for dyrt for mennesker med ganske almindelige indtægter. Med dette bliver der, når forlignet er helt udmøntet, tilført i alt 63 mio. kr. til de frie skoler, og det er vi overordentlig tilfredse med.

Så er vi også meget glade for, at det engangstilskud, som blev indført for nogle år siden til forældre, der adopterer et barn, nu bliver forhøjet fra 15.000 kr. til 30.000 kr.; vi mener, at det er en rimelig håndsækning at give den familiegruppe.

Vi er også glade for, at vi fik et forhøjet tilskud til en indsats blandt de grønlændere, som er blevet alkoholiserede eller kommet ud i narromani under deres studieophold i Danmark; kulturskiftet har desværre gjort dem til sociale tabere. I forvejen gør vi en målrettet social indsats, men jeg er glad for, at den bliver intensiveret.

Sluttelig vil jeg udtrykke min tilfredshed over, at vi også har opnået enighed om en børneydelse til missionærers børn og familier, der arbejder i områder, hvor der ikke udbetales en børnefamilieydelse. Det har man i lang tid gjort til ansatte i private organisationer som Mellemløst Samvirke og IBIS, og det er kun en retfærdighedshandling, at den ordning bliver videreudbygget.

Der er adskillige enkeltforslag, som vi er godt tilfredse med. Vi ved også, at der er en helhed i årets finanslov, hvor indsatsen for øget beskæftigelse er sat i centrum, og det er denne indsats, der skal udbygges i det nye år.

Finansministeren (Henning Dyremose):

Det er vel naturligt, at jeg starter med at takke det brede flertal, som har lavet finanslovsaftalen, både for det konstruktive samspil, der har været undervejs i processen, og for den fredelige debat, den har givet anledning til i dag.

Vi er alle sammen så glade for finanslovsaftalen, at man næsten kunne tro, at vi alle havde

[Finansministeren]

stor lyst til at have fadderskabet til finansloven. Det indtryk fik jeg i hvert fald af hr. Stavads tale, idet hr. Stavad sagde, at finansloven, som den nu bliver vedtaget, er afgørende forskellig fra forslaget fra august, og jeg forstod hr. Stavad, som om det skulle være udtryk for en særlig indrømmelse til Socialdemokratiet. Det kunne jeg ikke lade være med at undre mig en lille smule over, fordi det var, som om jeg allerede havde oplevet det en gang før, nemlig under førstebehandlingen af finansloven, men allerede dengang gjorde jeg hr. Stavad opmærksom på, at fra finansloven blev fremsat den 25. august og frem til førstebehandlingen den 22. oktober, var der faktisk sket ganske meget i vores omverden. Efter at finanslovsforslaget var fremsat, fik vi en stor og gennemgribende valutakrise, som på kort sigt førte til – det gør den jo, når vi holder en fast kurs og andre devaluerer – en forringelse af dansk erhvervslivs konkurrenceevne og dermed mindre beskæftigelse i de private erhverv og større arbejdsløshed. Det havde regeringen taget bestik af, efter at finanslovsforslaget var fremsat, men inden statsministeren holdt sin åbningstale til Folketinget, hvad han som bekendt gjorde den 6. oktober, og jeg føler faktisk, at der er en meget snæver sammenhæng mellem den åbningstale, som statsministeren holdt på regeringens vegne, og det finanslovsforslag, som nu bliver til finanslov.

Jeg havde egentlig ikke tænkt mig, at det var noget, jeg behøvede at dvæle så meget ved, men på grund af hr. Stavads indlæg føler jeg, at jeg bliver nødt til at minde om nogle af de ting, som statsministeren sagde i åbningstalen. Statsministeren sagde bl.a. om finanspolitikken:

»Vi må fastholde en ansvarlig finanspolitik, og de økonomiske strukturer må forbedres. Det lange, seje træk, som har skabt os en stærk økonomi, må fortsætte. Det skal sikres ved en forsvarlig aftale om finansloven for 1993.«

Hvis man så ser på finanspolitikken, som den foreligger i finanslovsforslaget, er den netop kendetegnet ved statsministerens melding på regeringens vegne. Når man snakker om ansvarlig finanspolitik, snakker man om lempelsesgrad eller strammingsgrad, og denne finanslov er udtryk for en beskeden lempelse i finanspolitikken. Det måler vi normalt på finanseffekten, der er et teknisk begreb, men det

er udtryk for lempelsesgraden, og finanseffekten i den finanslov, vi nu vedtager, er en lempelse på +0,3. Det er faktisk en videreførelse af den ansvarlige finanspolitik, som er blevet ført i de sidste år, for hvis man tager den gennemsnitlige finanseffekt i perioden 1989 til 1992, altså de sidste 4 år, har lempelsesgraden i gennemsnit været +0,4. Vi får altså her en finanslov, hvor vi lemper vores finanspolitik en lille smule mindre end det, vi har lempet i de sidste 4 år, så der er tale om en videreførelse af den ansvarlige finanspolitik, som er blevet ført igennem de sidste 4 år, og som statsministeren talte om i åbningstalen.

Vi har nemlig ikke så meget råderum, når det drejer sig om vores statsbudget, fordi vi dér har et stort underskud; vi har også en stor gæld, og vi har derfor en stor rentebyrde, men vi har råderum i kraft af vores betalingsbalanceoverskud, af vores lavinflation og i kraft af, at dansk økonomi på alle de andre områder er kernesund. Det var også det råderum, statsministeren talte om at vi nu skulle anvende. Statsministeren sagde:

»Til gengæld er vi nu omsider i en situation, hvor vi har mulighed for at løfte lidt på låget. Nu er der ved at komme et råderum for at indrette den økonomiske politik, så vi hjælper væksten i gang.«

Det er lige præcis det, vi har forsøgt at gøre i finanslovaftalen, ligesom vi også har forsøgt at gøre det, som statsministeren yderligere sagde:

»Derfor må vi acceptere en ramme for de ting, vi sætter i gang. Målet er, at underskuddet på statens budget gradvis skal falde i de kommende år som resultat af både en forsigtig finanspolitik og en større vækst, men i lyset af den gunstige stilling på betalingsbalancen er regeringen indstillet på at acceptere en moderat lempelse i forhold til finanslovsforslaget for 1993 til gavn for beskæftigelsen.«

Jeg minder hr. Stavad om, at dette var 16 dage før førstebehandlingen af finansloven, og derfor er det måske ikke så interessant igen at sammenligne med, hvad der blev foreslået i august, inden vi havde den første valutakrise.

Men hvis man gennemgår, hvad statsministeren foreslog af konkrete ting – udbygning af infrastruktur på jernbaneområdet og vejnettet, f.eks. jyske tværveje, værn om vores kulturarv ved sikring af statslige slotte og palæer, fremskyndelse af vedligeholdelsen af de statslige og

[Finansministeren]

kommunale ejendomme, styrkelse af vores hovedstads placering på verdenskortet ved at investere i kultur i hovedstaden og at få sat gang i reparation og vedligeholdelse på bygge- og boligområdet – vil man se, at det er gennemført.

Jeg skal ikke lægge skjul på, at vi synes, at en af de vigtigste ting i denne aftale er forslaget om nu at gøre en tilskudsordning til reparation og vedligeholdelse permanent, hvis vi vel at mærke ikke gør noget, der er endnu bedre, nemlig det, der står på side 18 i aftalen. Vi har altså nu en permanent tilskudsordning for reparation og vedligeholdelse, men der er en chance for, at vi får noget, der er endnu bedre, nemlig en fradragsordning, idet fem partier – Socialdemokratiet, Det Konservative Folkeparti, Venstre, Centrum-Demokraterne og Kristeligt Folkeparti – i løbet af januar måned 1993 agter at drøfte mulighederne for at gennemføre en ordning med fradrag for reparation og vedligeholdelse med virkning fra 1. januar 1994, jf. CD's lovforslag; altså en meget vigtig ting med henblik på at fremme reparation og vedligeholdelse i den private boligmasse. Det er nu gennemført for så vidt angår tilskudsordningen, og der er chance for, at et flertal, der omfatter Socialdemokratiet, med virkning fra 1. januar 1994 gennemfører en fradragsordning.

Statsministeren omtalte privat byfornyelse – det fremmer vi nu. Regeringen lagde op til et frit realkreditsystem med en liberalisering af realkrediten. Da forslaget blev fremsat under sommerens debat, var det ikke overvældende populært; nu gennemfører de seks partier det. Garantordningen for igangsættere af små og mellemstore virksomheder bliver gennemført osv., så jeg er altså mindst lige så glad for indholdet af denne finanslovaftale, som hr. Stavad var, for jeg oplever, at det i meget høj grad er den politik, som regeringen lagde frem i åbningstalen, der nu bliver gennemført. Det bekræftes i øvrigt også af regeringens allerførste aftaleudkast af 8. oktober, som man på samme måde kan gå igennem punkt for punkt for punkt og hakke af. Regeringen foreslog det – det blev gennemført.

Hvis man ser på den samlede økonomiske ramme for den finanslov, vi nu vedtager, er den umiddelbare budgetvirkning af den lempelse, der nu er aftalt, 6,3 mia. kr. Det, regerin-

gen foreslog i åbningstalen og i skitsen af 8. oktober, var ifølge det notat af 14. oktober, der er indgået i forhandlingerne, 6,2 mia. kr.; det kunne næsten ikke komme tættere på. Det skulle opbygges på en sådan måde, at vi ikke skulle øge underskuddet på de statslige budgetter. Det, regeringen foreslog den 8. oktober, ville forbedre budgetterne med 0,6 mia. kr. Det, vi nu har aftalt, forbedrer budgetterne med 0,5 mia. kr.

Summen af det hele er, at vi faktisk er lige så stolte af dette finanslovsforslag, som hr. Stavad er, fordi den aftale, vi er nået frem til, er en god, fornuftig og i situationen hensigtsmæssig aftale. Der er sågar sket nogle ting i forbindelse med aftalens indgåelse, som jeg særlig synes det er værd at fremhæve: Jeg må erkende, at jeg som finansminister er meget glad for de konkrete besparelser, vi har fået aftalt; der ligger i denne aftale egentlige budgetforbedringer på i alt 9,5 mia. kr., og ser vi på fordelingen af de 9,5 mia. kr., er der tale om egentlige reelle besparelser på 4,25 mia. kr. Der er tale om nye løbende indtægter på kun 200.000 kr., og jeg synes, det er en vældig fordel ved aftalen, at vi ikke har lavet vores budgetforbedringer ved at få nye indtægter til staten, som kommer fra belastning af enten erhvervslivet eller borgerne. Så er der en række omlægninger og likviditetsforbedringer på i alt godt 5 mia. kr., og jeg skal ikke lægge skjul på, at jeg glæder mig til i praksis at skulle gennemføre den omlægning af statslige aktiver, aktiesalg og salg af ejendomme, som skal give os ca. halvdelen heraf, nemlig 2,5 mia. kr.

Jeg vil heller ikke lægge skjul på, at der er kommet andre ting ind i aftalen, som vi er vældig glade for. Vi går meget ind for, at voksenuddannelsesområdet og arbejdsmarkedsuddannelsesområdet skal styrkes, hvilket fremgår af indtil flere finansredegørelser, som er blevet givet af regeringen i de senere år, og vi er derfor vældig glade for det løft, der ligger på voksen- og efteruddannelsesområdet, men jeg er også vældig glad for det frisind, der var i forhandlerkredsen, da vi blev enige om, at 200 mio. kr. af det løft skulle finansieres ved, at pengene blev anvendt til voksen- og efteruddannelse i stedet for at gå ind i Arbejdsmarkedets Feriefond. Jeg synes, det var udtryk for en konstruktiv tankegang, at vi er blevet enige om dette forslag, for det er meget mere værdifuldt

[Finansministeren]

for lønmodtagerne, at de bliver anvendt til voksen- og efteruddannelse, end at de var blevet anvendt til de traditionelle ferieformål.

Jeg skal heller ikke lægge skjul på, at vi i en situation, hvor vi desværre ikke kom igennem med vores aktiveringsbestræbelser med udgangspunkt i Zeuthenrapporten, er meget glade for, at vi kunne indgå en aftale om, at vi i en række områder laver et egentligt forsøg med udgangspunkt i Zeuthenudvalgets forslag til en ny aktiveringsindsats for de ledige, og at vi har aftalt, at vi i forbindelse med bevillingerne til arbejdsformidlingen skal forsøge at indbygge noget af det, der så smukt hedder incitamentstrukturer, som belønner de regioner, der øger andelen af private arbejdstilbud, og/eller de regioner, der i forvejen har gjort en ekstra indsats for at få flere i private arbejdstilbud.

Vi er meget glade for det forslag, som vi har aftalt, om forenkling af udbetalingsreglerne for de midler, der i sin tid blev indefrosset i Lønmodtagernes Dyrtsfond. Vi synes, det er en vældig fordel, at det nu bliver sådan, at langt de fleste, der er over 60 år, nu kan få frigjort deres LD-midler.

Alt i alt indeholder forslaget til finanslov, som det foreligger, når ændringsforslagene bliver vedtaget, en lang række af de forslag, regeringen oprindeligt havde med i åbningstalen og i finanslovsforslaget, samt en række nye forslag, som vi også fra regeringens side er vældig godt tilfredse med; jeg har sådan set kun nævnt nogle få af dem, men der er mange flere.

Jeg synes, at det er rart, at Socialdemokratiet er lige så glad for dette finanslovsforslag, som regeringen er, og grunden til, at vi kunne indgå et hurtigt forlig, var vel også, at det i situationen var en god og fornuftig løsning, vi fandt frem til.

Jeg skal ikke sige meget til de andre ordførere, men blot konstatere, at både hr. Jes Lunde og hr. Kim Behnke talte om at være smidt ud af forhandlingerne. Jeg synes ikke, det er det rigtige udtryk. Det, der skete, var, at vi fra regeringens side på et tidspunkt vurderede, at muligheden for at nå et hurtigt resultat ville være til stede, hvis de seks partier, som endte med at lave aftalen, satte sig sammen, fordi tiden nu var moden til det. Det blev besluttet om mandagen, og natten mellem onsdag og torsdag var forliget i hus, så det viste sig at være en korrekt vurdering. Men der lå ikke i det, at vi

ikke havde været glade for det samarbejde, der havde været både med SF og Fremskridtspartiet frem til det tidspunkt, og da vi valgte at koncentrere forhandlingerne til de seks partier, kunne vi ikke vide, om det lykkedes. Derfor sagde jeg både til SF's forhandlere og til Fremskridtspartiets forhandlere, da vi om tirsdagen holdt møde, at jeg ikke ville afvise, at det kunne gå sådan, at vi vendte tilbage til dem igen. Jeg håbede det ikke, for jeg håbede, at de seks partier ville nå et hurtigt resultat, men det var altså ikke udelukket, at det kunne ske.

Men beslutningen om at gå sammen med de seks partier gav altså et hurtigt resultat, og jeg tror, hr. Bilgrav-Nielsen havde ret, da han sagde, at det hurtige resultat skyldtes, at de seks partier ønskede at vise den undrende omverden, at man kan regne med dansk økonomi. Der er beslutningsvilje i det danske Folketing, vilje til at gennemføre en ansvarlig økonomisk politik og vilje til at gennemføre en ansvarlig finanspolitik, der understøtter den faste kronkurs, som vi nu i 10 år har ført i Danmark, og som finanspolitikken er en afgørende forudsætning for. Jeg tror, at det var den vilje, der blev vist, der gav anledning til det hurtige resultat, og at det var vigtigt for det hurtige resultat, at vi var seks partier, der på det tidspunkt valgte at sætte os sammen.

Ordførerne har, med rette synes jeg, takket embedsmændene i Finansministeriet og i Finansudvalgets Sekretariat. Jeg tror, at jeg vil vente med min tilsvarende tak til i morgen, hvor jeg plejer at komme med den, fordi vi altså først lige skal igennem afstemningerne, og der er stadig væk et døgn til, og vi kan være sikre på, at den er egentlig velbegrundet, og at vi er helt færdige, men jeg kan godt forstå den foreløbige tak, som en række ordførere har bragt til embedsmændene de to steder, fordi de som sædvanlig har været meget effektive.

Første næstformand (Henning Rasmussen):

Fru Jytte Andersen, som ved en fejltagelse ikke fik ordet uden for ordførerrækken, før finansministeren fik ordet.

Jytte Andersen: (S):

Hvis jeg nu havde haft tendens til at blive fornærmet, var jeg blevet fornærmet, men det har jeg ikke.

Arbejdsmarkedets verden og uddannelsens verden har en meget god grund til at glæde sig

[Jytte Andersen]

over de ændringsforslag, som vi om lidt skal stemme om. Ikke alene tilføres voksen- og efteruddannelsesområdet godt en milliard kroner til et generelt voksen- og efteruddannelsesløft, men der åbnes også yderligere for, at de arbejdsmarkedspolitiske instrumenter kan anvendes mere fleksibelt både til gavn for de ledige og til gavn for det lokale erhvervsliv.

Vi lægger i Socialdemokratiet uhyre megen vægt på, at der i ændringsforslagene lægges op til en styrkelse af den almene voksenundervisning; ikke mindst i de almene dele af voksenuddannelserne er det af stor betydning, at deltagerne, lønmodtagerne, har evne til fleksibilitet, omstilling og dette at kunne orientere sig mod det nye, og det nye vil på fremtidens arbejdsmarked blive meget krævende.

Derfor var det udgangspunkt, regeringens finanslovsforslag fra august måned havde om besparelser og nedskæringer på omkring 18 pct., helt uacceptabelt. Finanslovaftalen sikrer fuld genopretning af arbejdsmarkedssuddannelserne plus yderligere 300 mio. kr., dertil kommer 200 mio. kr. til en mere behovsorienteret indsats, 200 mio. kr. fra Feriefonden til at skabe nye typer voksenuddannelse, og så har parterne på arbejdsmarkedet fået en meget kraftig opfordring til at forhandle sig frem til nogle uddannelsespuljer, der helst skal op på 200 mio. kr., så alt i alt er profilen i finansloven på voksenuddannelses- og arbejdsmarkedsområdet i retning af, at samfundsudviklingen vil inddebære, at mennesker livet igennem i perioder skal have mulighed for at uddanne og dygtiggøre sig, rigtig.

Der er for mig ingen tvivl om, at arbejdsmarkedet i fremtiden for den enkelte vil bestå af perioder i arbejde, perioder i uddannelse og måske også perioder i ikkeformålsbestemte orlovsordninger, altså et arbejdsmarked med langt større frihedsgrader og langt større fleksibilitet for den enkelte.

Det kræver naturligvis også, at indsatsen og mulighederne for at vælge uddannelser er organiseret på en så fleksibel måde, som det overhovedet er muligt set med vores øjne. Det bør være sådan, at både ledige og beskæftigede kan vælge mellem flere tilbud, og derfor er udfordringen til os, når vi skal konkretisere og udforme det nærmere indhold af ændringsforslagene, at skabe et grundlag for rotationsaftaler både for de beskæftigede og for de ledige

og at skabe grundlag for sammenhængende og målrettede uddannelsesforløb, der både indeholder kreativitet, kompetence og faglighed. Her kan de 200 mio. kr. fra Feriefonden danne et økonomisk afsæt til nye typer af uddannelsesforløb.

Vi skal også skabe muligheder for, at de lokale og regionale arbejdsmarkedsnævn og -organer inspireres til flere private jobtilbud igennem en incitamentsordning, og vi finder det også meget vigtigt, at de ledige, som med de ændringsforslag og det lovforslag om en ny ATB/UTB-lov, vi skal stemme om i morgen, ikke længere har en formel ret og en formel pligt til tage et uddannelsesstilbud af 3 måneders varighed. Men ændringsforslagene giver muligheder for en behovsorienteret indsats både med hensyn til de pågældendes personlige behov og virksomhedernes behov for medarbejdere med en ajourført uddannelse.

Vi lægger også megen vægt på den særlige indsats for særlig udsatte grupper på arbejdsmarkedet. Det er faktisk nødvendigt, at denne indsats får succes, hvis vi skal sikre, at der ikke presses flere mennesker ud af dagpengesystemet og over i det sociale system.

Med andre ord giver ændringsforslagene både muligheder for en økonomisk indsprøjtning til arbejdsmarkedet, nye instrumenter i den arbejdsmarkedspolitiske organisering og bedre samspil mellem kommunerne, arbejdsformidlingen og virksomhederne.

Endelig skal der tages stilling til tanken om forsøgsregioner, og der er ingen tvivl om, at i de konkrete forhandlinger, som bliver en følge af denne aftale, vil mange entreprenører være interesserede. Hvilke regioner, der bliver tale om, kan kun fremtiden vise.

Jeg vil også godt fremhæve et forlig, som ligeledes er en del af finanslovaftalen, nemlig satspuljeforliget. Mange langtidsledige er allerede faldet ud af dagpengesystemet, og endnu flere vil falde ud i 1993 – ikke så mange, som vi havde forudset, og heldigvis for det, det kan vi takke mange kommuner og nogle dygtige arbejdsformidlinger for – men under alle omstændigheder er det naturligvis en personlig tragedie for dem, det går ud over, hvad enten det er lige så mange, som vi troede, eller færre, end vi troede. Vi havde gerne set, at der kunne etableres en særordning for denne gruppe, indtil vi skulle revidere ATB/UTB-forliget fra

[Jytte Andersen]

1988, men en sådan sær aftale er det ikke lykkedes at komme igennem med her i 1992, og derfor kan vi glæde os over – det gør vi i hvert fald i Socialdemokratiet – at vi i udmøntningen af satspuljepengene har fået afsat 30 mio. kr. til en særlig indsats for den gruppe, der mister retten til dagpenge i 1993, og for den gruppe, som allerede har mistet dagpengeretten.

Vi glæder os også over de 15 mio. kr. til en forsøgspulje, som skal være springbræt eller netværk for de grupper, der aldrig fik fodfæste på arbejdsmarkedet. Og endelig synes vi i og for sig også, at det her ved debatten om ændringsforslagene er værd at fremhæve de 15 mio. kr., der nu er reserveret til en reform vedrørende de supplerende dagpenge. Naturligvis må alle være interesserede i, at det skal kunne betale sig at tage et arbejde. Hvad enten det drejer sig om småjob eller vikarjob af kortere varighed, er der ikke nogen fornuft og logik i, at man mister penge på at tage noget arbejde, så også denne ting er noget af det, vi lægger megen vægt på i finanslovaftalen og satspuljeaftalen.

Der er ingen tvivl om, at når disse ændringsforslag er vedtaget og finansloven er vedtaget i morgen, vil der være mange hængepartier på arbejdsmarkedsområdet i det kommende år, måske ikke mindst på kort sigt: Hvordan skal incitamentordningen se ud? Hvordan skal grundlaget for forsøgsregionerne være? Hvordan skal vi udforme uddannelsesprogrammet for de langtidsledige, der har mistet retten til dagpenge? Hvordan skal den behovsorienterede indsats udformes?

Men også på lidt længere sigt står vi over for nogle reformer, der skal diskuteres, nemlig reformen om aktivering, dagpenge- og voksenuddannelsesreformen. Jeg synes, der er grund til at glæde sig over, at ændringsforslagene giver et godt afsæt for de drøftelser – de spænder i hvert fald ikke ben for noget. Der er givet en økonomisk indsprøjtning, og derfor ser vi frem til en konstruktiv, åben og positiv dialog om forholdene på arbejdsmarkedsområdet, både på kort og lang sigt.

Første næstformand (Henning Rasmussen):

Så er der plads for bemærkninger i anden runde.

Stavad (S):

Det fremgik meget klart af finansministerens replik, at finansministeren er glad. Det synes jeg er en herlig ting, der er jo ikke noget bedre, end hvis parterne kan sætte sig sammen og lave en aftale, som alle kan være glade for.

Men finansministeren er nu alligevel en større filur, end jeg havde troet. Her troede vi, at vi sad og kæmpede for at få gennemført de ændringer punkt for punkt, for at få den aktivitet ind i finansloven, for at få en ordning på området om privat byfornyelse, så vi kan få et huslejetilskud. Det brugte vi mange timer på, og vi syntes, at finansministeren var meget, meget besværlig indimellem, og nu forstår jeg, at det var bare, fordi finansministeren så gerne vil være sammen med os.

Jeg vil godt sige til finansministeren, at hvis det forholder sig sådan, synes jeg, at en anden gang skal finansministeren bare give os ret, når han ved, vi har det, så vi ikke skal igennem alle de faser. Så vil vi såmænd godt tilbringe nogen tid sammen med finansministeren, selv om vi ikke har alle de problemer at snakke om. Vi skal nok finde andre emner, hr. finansminister.

Fru Marianne Jelyed, hr. Nyrup Rasmussen, fru Mimi Jakobsen og hr. Jes Lunde – altså repræsentanter for partier, der udgør et klart flertal – kom med nogle budskaber, efter at finansloven for 1993 var fremsat i august måned. Man sagde, at der er altså ikke bare mulighed for, men også et piskende behov for at få lavet en anden finanslov, som ikke rummer sociale nedskæringer, men som giver mulighed for en helt anden aktivitet end de nedskæringer, som var indeholdt i den oprindelige finanslov. Jeg forstår, at disse meldinger hverken har påvirket statsministerens åbningsredegørelse eller finansministerens budskaber, og de har ikke haft nogen særlig indflydelse på denne finanslov. Det tager jeg så til efterretning, når finansministeren siger, at sådan forholder det sig, for så er det selvfølgelig nok rigtigt, så er det noget, finansministeren har villet hele tiden. Men finansministeren har bare gerne villet gøre det på en lidt besværlig måde, og det synes jeg vi skal lade være med at gøre næste gang.

Finansministeren mente, at han havde hørt tidligere, at vi skulle have en ganske anden finanslov. Det var noget med min tale ved førstebehandlingen af finansloven, og det er helt rigtigt, for ved den lejlighed sagde jeg det sam-

[Stavad]

me, som jeg gjorde i dag. Jeg udtalte ved førstebehandlingen, at jeg var overbevist om, at vi ville slutte med en finanslov for 1993, som ville være afgørende forskellig fra det forslag, som regeringen fremsatte i august, og jeg har dokumenteret i dag, at det også er sket.

Når finansministeren mener, at regeringen har haft disse hensigter hele tiden, kan jeg også andre mig over eksempelvis besparelserne på social-, arbejdsmarkeds- og boligområdet. Der blev spurgt til dem engang undervejs, i hvert fald også efter første behandling, om det nu var rigtigt, at vi ikke ville være med til noget på de områder. Regeringen havde taget bestik af, at et flertal havde udtalt sig på den måde, og jeg synes, det tjener en finansminister i en mindretalsregering til ære, at han kan tælle til 90. Det behøver ikke at gøre tingene mere besværlige, det kan måske indimellem være med til at løse nogle problemer.

Så jeg er svært tilfreds med, at finansministeren er glad for denne aftale. Det er vi også i Socialdemokratiet, og det mener jeg egentlig også at vi har lov til at være i fællesskab. Det ville være uanstændigt at vedtage en finanslov i den situation, vi befinder os i, hvis loven ikke havde rummet et selvstændigt bidrag til en højere aktivitet, og jeg mener, at vi med hånden på hjertet kan sige, at det er tilfældet for den finanslov, vi vedtager i morgen med de ændringsforslag, vi skal vedtage senere i dag. Det synes jeg vi alle sammen kan være tilfredse med, og jeg synes også, det er udtryk for, at vi rent politisk kan omstille os til de ændrede forhold i dagligdagens samfund uden for Christiansborg. Så jeg er glad for, at finansministeren kan være glad sammen med os andre.

(Kort bemærkning).

Marianne Jelved (RV):

Der er uægtelig mange ting i dette efterår, der er anderledes end tidligere. Og når jeg ikke kan lade være med at gå op og aflevere en kort bemærkning, er det, fordi jeg noterer mig, at partierne bag finanslovforliget – i hvert fald Socialdemokratiets finanslovordfører, hr. Stavad, og finansministeren – nu nærmest disputerer om, hvem der har ret til at være mest glad for denne udmærkede finanslov. Det noterer jeg mig med en vis tilfredshed og et skævt smil, for det kunne måske også være ganske interessant at høre, hvad regeringen, henholdsvis So-

cialdemokratiet, ikke brød sig om i den pågældende finanslov.

Der er i hvert fald elementer i finansloven, som vi i Det Radikale Venstre ikke bryder os om, men som vi har taget til efterretning i det store forligs gode navn, herunder liberaliseringen af realkreditloven, som finansministeren var så glad for. Vi syntes, det var uhensigtsmæssigt at gøre det på nuværende tidspunkt, det burde have ventet til skattereformforhandlingerne, så det kunne bidrage til en regulær skattereform.

Og derfor har jeg også lyst til at sige på nuværende tidspunkt, at den 1. oktober afgav regeringens Personskatteudvalg en rapport, som fik en lidt blandet modtagelse i offentligheden. Det har hele tiden været velkendt, at CD ikke har brudt sig om diskussionen om en skattereform og heller ikke har taget vel mod Personskatteudvalgets rapport, og det samme gælder Fremskridtspartiet, så vidt jeg husker. Men resten af partierne har taget venligt mod rapporten – om ikke over for offentligheden så dog inden for murene – og derfor er jeg dybt forundret over, at regeringspartierne og Socialdemokratiet har stillet i udsigt, at man stik mod anbefalingerne fra Personskatteudvalget vil lave en ændring af fradragsmulighederne for vedligeholdelse af private ejendomme m.v. Det harmonerer simpelt hen ikke med den venlige modtagelse af Personskatteudvalgets rapport, og jeg vil godt tilkendegive, at Det Radikale Venstre finder det dybt perspektivløst og beklageligt, at det er et element af finansloven.

(Kort bemærkning).

Jes Lunde (SF):

Jamen det var da dejligt, at der endelig kom lidt moderation ind i debatten; alt var jo ved at blive kvalt i glæde heroppefra.

Både finansministeren og hr. Stavad mente, at nu var alle problemer løst, nu var alt bare godt, nu var der kun grund til glæde og ikke til noget som helst andet. Jeg sad såmænd og tænkte for mig selv: Er det virkelig rigtigt, at alle mennesker har grund til glæde over dette finanslovforlig, kan man ikke finde nogle stykker, som ikke har grund til det? Jeg kan finde ca. 300.000, som ikke har forfærdelig meget grund til det – nemlig de arbejdsløse – og dem vil jeg tale om i morgen, når vi har den mere principielle debat.

[Jes Lunde]

Men ellers synes jeg, det var udmærket, at fru Marianne Jelved tog fat i nogle af de problemer, der også knytter sig til finansloven. Når man laver sådan et forlig, fejer man jo meget ind under gulvtæppet, og det er der ikke noget at sige til. Men det bliver lidt for galt, når enigheden mellem regeringen og Socialdemokratiet bliver så stor, som tilfældet er her, og man nærmest påstår, at nu har man løst alle problemer, nu er alt fryd og gammen, for sådan er det jo ikke. Så jeg synes, det var udmærket, at en repræsentant for det parti, der er Viggo Hørups arvtager, i det mindste kunne opfordre til, at man deler sig efter anskuelser. Det synes jeg er meget fornuftigt, det er fremmende for en saglig debat.

(Kort bemærkning).

Stavad (S):

Jeg ved i hvert fald, at hr. Jes Lunde har været i salen under hele debatten og også har hørt min ordførertale, så derfor synes jeg, det er lidt groft at fortolke mit indlæg på den måde. Jeg sagde ikke, at nu har vi løst alle problemer, jeg sluttede faktisk af med at sige det stik modsatte og påpegede, hvilke meget store problemer vi står med, og at finansloven forhåbentlig vil yde et bidrag til at få vendt udviklingen. Så hr. Jes Lundes kommentar svarer i hvert fald ikke til noget af det, der er sagt fra min side.

Til fru Marianne Jelved vil jeg sige, at jeg har ikke megen lyst til at starte et skænderi om, hvad vi ikke kan lide i finansloven. Jeg havde faktisk også i mit første indlæg nogle bemærkninger i så henseende, men det er mit indtryk, at de lovforslag, der er blevet udmøntet som følge af finansloven, faktisk har medført mange store diskussioner om, hvad man ikke kunne lide, og at det næsten er det, vi har brugt flest kræfter på i de foregående dage, fordi det tilfældigvis er konfliktstoffet, der er blevet udmøntet i lovgivning.

Og derfor synes jeg egentlig, at i dag, hvor vi står med en samlet vurdering af de ændringer, der er foretaget, ville det være synd at bruge vores taletid til at fortsætte den diskussion. Jeg mener, det er vigtigt, at vi får tegnet de overordnede konturer af det billede, vi har malet i fællesskab, og i hovedtrækkene er det et godt maleri, som vi godt kan være bekendt.

Fru Marianne Jelved mente også, at vi har stillet nogle nye fradrag i udsigt. Det eneste, vi

har gjort, er, at vi har lovet at tage en drøftelse for at se, hvordan vi får den bedste løsning på problemet med at skabe beskæftigelse, og hvordan vi i fællesskab kan lave en ordning, så vi får den bedste beskæftigelsessituation. Den drøftelse tager vi som allerede aftalt i januar 1993.

Arne Melchior (CD):

En række kære sjæle, hvoraf de fleste bor i gode og venlige kollegaer i denne sal og i dette hus, har hæftet sig ved, at CD ikke har haft ordet i dagens debat. Jeg synes dog lige, at jeg som gruppeformand har pligt til at markere, at vi dog stadig væk er til stede.

Når vi ikke har bedt om ordet, har det to grunde: For det første skal man jo ikke unødigt tage andre menneskers tid, og for det andet har vi hæftet os ved, at det var ændringsforslagene, der var til debat i dag. Og jeg har faktisk hørt en god del af debatten oppe på mit kontor, jeg har lyttet til højtaleren med det ene øre, mens jeg samtidig afviklede et par møder, og jeg har da fået det klare indtryk, at det meste af debatten har været et forskud på debatten i morgen og aldeles ikke har drejet sig om ændringsforslagene. Men det gør jo ikke noget, for så kan debatten i morgen jo blive så meget desto kortere, så det er da helt i orden.

Helt ærligt: Det fremgår jo tydeligt, hvad kompromiset og ændringsforslagene går ud på, og da hverken CD eller jeg personlig ser nogen særlige kontroverser i nogen af dem, har vi altså ikke villet tage forskud på den egentlige finanslovordførertale i morgen.

Men når jeg nu alligevel er blevet næsten skubbet herop og vi i øjeblikket er inde i en fase, hvor der tales om glæde, vil jeg da godt meddele, hvem der efter min mening yderligere har grund til at glæde sig, og det er faktisk størstedelen af det danske vælgerkorps, den danske befolkning. Som en af dem, der har været med det meste af tiden i denne serie af forhandlinger om denne finanslov, vil jeg gerne erkende, at det er foregået på en fornem måde.

I aftes havde et af vore fjernsynsprogrammer en reportage herindefra. Finessen i programmet var jo, at man skulle ikke rigtig tro på det, man ser i fjernsynet, for det er kun en fiktion af virkeligheden. Det er jo klart, at i virkeligheden kan pressen og vælgerbefolkningen ikke overvære de mange, lange og saglige, fag-

[Arne Melchior]

lige møder, der foregår herinde. Men hvis de kunne være til stede som fluer på væggen, ville de have grund til at glæde sig over den ånd, disse møder afvikles i, og den grundighed og den saglighed, der lægges for dagen både af forhandlerne og deres mange medhjælpere. Det synes jeg der er grund til at hæfte sig ved.

Jeg diskuterede engang begrebet kompromis med en mangeårig minister, som også er her til stede i salen – han hører til partiet Venstre og har mange forudsætninger for at kende sproget og dets finesser. Han udtalte ved den lejlighed, at et kompromis er en løsning, hvor alle går fra bordet og er utilfredse. Men ifølge ordbogen betyder kompromis noget andet, nemlig en løsning, hvor de implicerede parter har firet noget på deres oprindelige forlangende. Og det er straks noget helt andet.

Ifølge min og CD's opfattelse er princippet om at indgå kompromis grundlaget for al sameksistens. Man kan ikke leve i et ægteskab, i et venskab eller i et fællesskab af nogen art, og man kan ikke begå sig på sin arbejdsplads eller i sin fritid, hvis man ikke evner at kompromisere. Og evner man ikke det, må man altså købe sig en af de op mod 500 ubeboede øer i vort lille dronningerige – mange af dem kan erhverves – og så må man bosætte sig derude som eremit, så kan man få ret hver gang. Men kan man ikke leve med et kompromis, og er man ikke indstillet på at indgå kompromis – og disse ord være ikke mindst henvendt til yderpartierne i dette Ting, som i morgen agter at stemme imod denne finanslov – er man absolut og igen og igen ikke indstillet på at indgå kompromis, er man i virkeligheden ikke egnet til sameksistens.

En af ordførerne beskæftigede sig for et øjeblik siden med, at efteråret har været lidt anderledes, end det plejer at være. Må jeg benytte denne anledning til afslutningsvis at sige, at det er jeg enig i. Vi har i løbet af de sidste par måneder set en række kompromiser: Seks partier har indgået et forsvarsforlig, seks partier har indgået et finanslovforlig, og syv partier har indgået det såkaldte nationale kompromis om vor situation i EF.

Jeg tror egentlig, at jeg udtrykte mig forkert, når jeg sagde, at efteråret har været anderledes end ellers. Det, jeg i og for sig gerne ville have understreget, er, at det er ret typisk dansk. Trods opsplitningen i mange partier formår

vort folkestyre gang på gang at fungere kompromisvenligt, kompromisdueligt, og når vi nu har emnet oppe, synes jeg, at det danske folk skal delagtiggøres i den glæde, hvis det altså læser Folketingstidende.

Det var CD's melding for i dag, og så kommer vi stærkt tilbage ved den afsluttende debat i morgen.

Første næstformand (Henning Rasmussen):

Hr. Kim Behnke for en kort bemærkning om ændringsforslagene til finansloven.

(Kort bemærkning).

Kim Behnke (FP):

I mangel af en ordførertale valgte hr. Arne Melchior at komme med CD's sædvanlige ordforråd af uforskammetheder, i denne forbindelse til både SF og Fremskridtspartiet. Vi plejer ganske vist at være blandt dem, der skal høre uforskammetheder fra hr. Arne Melchior, men at sige fra Folketingets talerstol, at de partier, der ikke er med i kompromiset, er uegnede til overhovedet at være til stede, hører ingen steder hjemme.

Hr. Arne Melchior bedes være opmærksom på, at der er over 300.000 arbejdsløse i dette land. Hr. Arne Melchior bedes være opmærksom på, at et flertal her i Folketinget har gældsat den danske stat for over 620 mia. kr. Den finanslov, der bliver vedtaget i morgen, har et underskud på næsten 44 mia. kr. Den finanslov, som bliver vedtaget i morgen, betyder ikke alene, at vi fortsat har verdens højeste skatteniveau, men også at der bliver udskrevet nye afgifter og gebyrer, som objektivt set også burde kaldes skatter, så der er ingen grund til at være glade. Det kan godt være, at nogle folketingsmedlemmer er vældig stolte og glade over det, man har lavet, men uden for murene, ude blandt den almindelige befolkning, hvor man skal leve med konsekvenserne af det makværk, man har fået strikket sammen, er man ikke glad, hr. Arne Melchior.

Formanden:

Hr. Arne Melchior for en kort bemærkning, og så regner jeg med, at jeg kan give ordet til finansministeren derefter.

(Kort bemærkning).

Arne Melchior (CD):

Hr. Kim Behnke tager fejl på flere områder. Der er just offentliggjort en rapport på 250 sider, hvor man har spurgt et bredt udsnit af – så vidt jeg husker – samtlige OECD-landes befolkninger, og det viste sig atter, hr. Kim Behnke, at gennemsnitsdanskere, hvis en sådan findes, er den mest tilfredse borger i samtlige de lande, der kan sammenlignes med os.

Så det passer altså ikke, at danskerne er utilfredse, og det er faktisk mit hovedbudskab, at det er et medieflip og et Fremskridtspartiflip at tro, at den danske befolkning er så utilfreds med de tillidsmænd m/k og de repræsentanter, som det danske folk selv har valgt gang på gang i de mange valg, vi har haft. Selvfølgelig forholder det sig ikke sådan. Det er en kendsgerning, at relativt set er danskerne gennemsnitligt meget mere tilfredse end borgerne i de fleste af vore nabolande. Det er det ene.

For det andet kan jeg altså ikke finde noget som helst tilløb til uforskammethed i det, jeg sagde før. Jeg sagde udtrykkeligt, at den, der aldrig vil indgå kompromis, er ikke velegnet til sameksistens. Det har ikke noget at gøre med retten til at være her; det er en forvrøvlet overfortolkning – men den er selvfølgelig hensigtsmæssig set fra hr. Kim Behnkes side – når man påstår, at jeg skulle have sagt, at nogle i denne sal ikke er her med samme ret som alle andre. Men jeg har sagt, at den, som så at sige aldrig vil fire på sine maksimale fordringer, ikke egner sig godt til samliv. Det er ikke uforskammet, det er min ærlige mening, som jeg må have lov til at have, lige så vel som hr. Kim Behnke har lov til at have sin mening.

Finansministeren (Henning Dyremose):

Hr. Arne Melchior har ret i, at vi ikke har drøftet ændringsforslagene ret meget, og det hænger vel sammen med, at der er så bred enighed om dem.

Men jeg kunne sådan set tænke mig at fortsætte hr. Arne Melchiors liste over de forlig, der er indgået. Der er et 7-parti-forlig om lære- og praktikpladser, der er et andet 7-parti-forlig om styrelsesloven på universiteterne; og dette sidste forlig er udmærket egnet til at stifte fred mellem hr. Arne Melchior og Fremskridtspartiet, for Fremskridtspartiet er faktisk med i forliget.

Når hr. Stavad udtrykte det sådan, at man godt kunne være sammen uden nødvendigvis at skulle sidde og forhandle, er det jo rigtigt, og det har vi jo også været indimellem. Men når der alligevel var noget at forhandle om, vil jeg godt sige, at fra min side har jeg undervejs i processen gentagne gange været bekymret for, om der ville komme en større umiddelbar budgetvirkning, altså et større udgiftsløft end de 6,2 mia. kr. og de 6,3 mia., som vi henholdsvis spillede ud med og endte på. Og derfor medgiver jeg, at der har været ganske lange og seje diskussioner om en række udgiftsposter.

Der har også været ganske lange og seje diskussioner om nogle principielle ting, for noget af det, vi har indgået kompromis om, er ikke dyrket i vor egen gård, og nogle af de ting, Socialdemokratiet har indgået kompromis om, er ikke dyrket i Socialdemokratiets urtegård. Og det er jo netop det, der har givet anledning til diskussionerne.

Men jeg er egentlig enig med hr. Stavad i, at det er bedre at glæde sig over det resultat, man har opnået, og derfor må jeg erklære mig uenig med fru Marianne Jelled i, at der skulle være nogen særlig anledning til at fremhæve de ting, man ikke bryder sig om. Jeg har i hvert fald gjort det til en leveregel ikke at gøre det, bl.a. fordi jeg engang kom til at gøre noget sådant i et halvt minut af et pressemøde, og dagen efter blev jeg taget i skole for det af fru Marianne Jelled i radioen.

Lige siden den dag har jeg sagt til mig selv: »Finansminister« – sådan taler jeg nu ikke til mig selv, men jeg ved ikke, om det er i overensstemmelse med forretningsordenen at sige Henning, når jeg omtaler mig selv: »Henning, når du indgår et forlig, så tal om det i forliget, du selv godt kan lide, og lad det andet ligge. Lad de andre tale om det, du ikke måtte lide så meget, fordi de godt kan lide det!« Den leveregel har jeg bl.a. fået af fru Marianne Jelled, og jeg tror, at det råd, jeg fik den dag, måske var bedre end det, der blev givet i dag.

Jeg var i øvrigt så glad for, at fru Marianne Jelled fik rettet ordet skændes til disputere, for jeg synes heller ikke, at det, der foregik mellem hr. Stavad og mig, var at skændes, ja, det var knap nok at disputere. Men noget i den stil var det vel.

Men hvis jeg endelig skulle sige noget, jeg var ked af, bare for at bekræfte det, så var jeg

[Finansministeren]

ked af, at vi var nødt til at opgive besparelserne på indkomstoverførsler på de 3,3 mia. kr. Det gjorde vi, fordi vi konstaterede, at hvis vi skulle have en samlet forhandling om en arbejdsmarkedsreform, om en dagpengefinansieringsreform og en finanslov, kunne vi ikke få det, hvis vi stod fast på de besparelser. Derfor opgav vi dem, og det var vi så bundet af, også da dagpengefinansieringen og aktiveringen ikke kom med.

Det ændrer ikke på – det vil jeg gerne benytte lejligheden til at understrege – at vi fortsat mener, at indkomstoverførslerne i Danmark vokser for meget, og at det er et problem, vi bliver nødt til at forholde os til også i forbindelse med fremtidige finanslove. Men vi tog det altså af bordet denne gang i den første indrømmelse, vi gav, da vi spillede ud med vores oplæg til forlig.

Så ved jeg ikke, om jeg skal tage hul på fru Marianne Jelveds oplæg til diskussion om en skattereform. Det skal jeg vel næppe, men jeg vil godt sige, at jeg tror, at en af de ting, vi kommer til at drøfte i foråret, er: Hvordan kan man kombinere velvilje over for Knudsenudvalgets rapport, som jeg har, med velvilje over for, at der kan laves fradrag i skattesystemet på udvalgte områder, hvor det er en nødvendig forudsætning for at øge beskæftigelsen og reducere arbejdsløsheden? Jeg tror, det bliver en af forårets store opgaver at kombinere de to synspunkter: velvilje over for Knudsenudvalgets rapport og velvilje over for gennem specifikke målrettede fradrag at øge beskæftigelsen og reducere arbejdsløsheden.

En sådan udfordring ser jeg i hvert fald for os i regeringen, og jeg mener sågar, at de to ting kan kombineres. Men det er forårets drøftelse, der vil vise, om det kan lade sig gøre i praksis.

Formanden:

For god ordens skyld skal jeg lige udlægge forretningsordenen. Man må gerne omtale sig selv med fornavn. Man må endda sige du til sig selv, når det er et citat fra egne indre tanker – men så skal det i citationstegn.

Hermed sluttede forhandlingen om ændringsforslagene.

Formanden:

Før vi begynder afstemningen, holder vi af tekniske grunde en kort pause, så mødet udsættes. Det genoptages i dag kl. 17.50.

Mødet udsat kl. 17.40

Mødet genoptaget kl. 17.50

Man gik til afstemning om ændringsforslagene.

Afstemning

Til § 3. Folketinget.

Ændringsforslag nr. 1005
forkastedes, idet 7 stemte for, 118 imod.

Til øvrige paragraffer.

Ændringsforslag nr. 1001-1004, 1006-1054, 1056-1077, 1079-1142, 1144-1155, 1157-1168, 1170, 1171, 1173-1181, 1183-1200, 1202-1230, 1232-1267, 1269-1277, 1280-1292, 1294-1464, 1466-1577, 1579-1681, 1683-1830, 1832-1860, 1862-1886, 1888-1901 og 1903-1906
forkastedes uden afstemning.

Til § 5. Statsministeriet.

Ændringsforslag nr. 161
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 434
forkastedes uden afstemning.

Til § 6. Udenrigsministeriet.

Ændringsforslag nr. 162
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 435
forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 163-167
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 1055
forkastedes, idet 7 stemte for, 130 imod.

Ændringsforslag nr. 1078
forkastedes, idet 7 stemte for, 124 imod.

Til § 7. Finansministeriet.

Ændringsforslag nr. 168 og 169
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 436
forkastedes, idet 11 stemte for, 126 imod.

Til § 8. Økonomiministeriet.

Ændringsforslag nr. 170 og 171
vedtoges uden afstemning.

Til § 9. Skatteministeriet.

Ændringsforslag nr. 172-174 og 5
vedtoges uden afstemning.

Til § 11. Justitsministeriet.

Ændringsforslag nr. 175
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 176
vedtoges med 129 stemmer mod 8.

Ændringsforslag nr. 177, 178 og 8
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 1143
forkastedes, idet 8 stemte for, 128 imod.

Ændringsforslag nr. 179-184
vedtoges uden afstemning.

Til § 12. Forsvarsministeriet.

Ændringsforslag nr. 437
forkastedes, idet 11 stemte for, 126 imod.

Ændringsforslag nr. 185
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 1156
forkastedes, idet 7 stemte for, 130 imod.

Ændringsforslag nr. 186-194
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 1169
forkastedes, idet 7 stemte for, 129 imod.

Ændringsforslag nr. 195, 10 og 196
vedtoges uden afstemning.

Til § 13. Indenrigsministeriet.

Ændringsforslag nr. 197
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 1172
forkastedes, idet 7 stemte for, 130 imod.

Ændringsforslag nr. 11, 198 og 199
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 438-440
forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 12
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 441
forkastedes, idet 11 stemte for, 126 imod.

Ændringsforslag nr. 578
vedtoges uden afstemning.

Til § 14. Boligministeriet.

Ændringsforslag nr. 200-202, 509-511, 206,
15, 207 og 17
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 442
forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 208
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 443
forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 1201
forkastedes, idet 18 stemte for, 120 imod.

Ændringsforslag nr. 19, 209 og 21
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 444
forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 210 og 22

vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 445
forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 211 og 212
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 446
forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 213, 512, 215-217 og 24
vedtoges uden afstemning.

Til § 15. Socialministeriet.

Ændringsforslag nr. 513 og 218-221
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 447
forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 222
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 448 og 449
forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 25, 514-519, 223, 224 og
26
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 1268
forkastedes, idet 7 stemte for, 129 imod.

Ændringsforslag nr. 450
forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 27, 520-523, 28, 29 og
524
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 1293
forkastedes, idet 7 stemte for, 130 imod.

Ændringsforslag nr. 525, 526 og 227
vedtoges uden afstemning.

Til § 16. Sundhedsministeriet.

Ændringsforslag nr. 228

vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 451 betragtedes som
bortfaldet efter vedtagelsen af ændringsforslag
nr. 228.

Ændringsforslag nr. 527 og 230
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 452
forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 231 og 232
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 453 og 454
forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 528
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 455 og 456
forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 581
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 457
forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 529 og 234
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 458
forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 235 og 236
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 237
vedtoges med 129 stemmer mod 8.

Ændringsforslag nr. 238
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 459
forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 239-242
vedtoges uden afstemning.

Til § 17. Arbejdsministeriet.

Ændringsforslag nr. 32-34 og 530
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 460
forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 244
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 245
vedtoges med 121 stemmer mod 17.

Ændringsforslag nr. 461
forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 246, 37, 38 og 247-249
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 462
forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 251
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 463
forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 252
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 464
forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 253
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 465 og 466
forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 254-262, 531, 532 og
263-265
vedtoges uden afstemning.

Til § 20. Undervisnings- og Forskningsministeriet.

Ændringsforslag nr. 266, 267, 41, 268, 269,
43, 270, 45 og 46
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 467
forkastedes, idet 11 stemte for, 128 imod.

Ændringsforslag nr. 47, 271-273, 48, 49, 274
og 275
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 468
forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 276-280, 52, 53, 281, 54,
282 og 283
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 469
forkastedes, idet 12 stemte for, 125 imod.

Ændringsforslag nr. 284-289, 58 og 290-292
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 470
forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 293-303, 69-71, 304,
305, 73, 74, 306, 75 og 76
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 307
vedtoges med 129 stemmer mod 8.

Ændringsforslag nr. 77
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 471
forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 78-89, 308 og 90
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 472 og 473
forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 91-94
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 474
forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 309, 95, 310-312, 96 og
97

vedtoges uden afstemning.

Til § 21. Kulturministeriet.

Ændringsforslag nr. 313
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 475
forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 314
vedtoges med 130 stemmer mod 7.

Ændringsforslag nr. 533, 316, 99 og 317
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 476
forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 1578
forkastedes, idet 7 stemte for, 132 imod.

Ændringsforslag nr. 477
forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 318 og 319
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 478
forkastes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 320
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 479-481
forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 321 og 322
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 482
forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 101, 323 og 324
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 483
forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 102, 325-336 og 103

vedtoges uden afstemning.

Til § 23. Miljøministeriet.

Ændringsforslag nr. 337 og 105
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 484
forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 485
forkastedes, idet 11 stemte for, 128 imod.

Ændringsforslag nr. 338 og 339
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 486
forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 487
forkastedes, idet 11 stemte for, 126 imod.

Ændringsforslag nr. 1682
forkastedes, idet 7 stemte for, 132 imod.

Ændringsforslag nr. 340 og 341
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 488
forkastedes, idet 11 stemte for, 127 imod.

Ændringsforslag nr. 489
forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 342, 107, 108, 343 og
344
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 490
forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 345, 346, 110, 347, 111,
348, 112 og 349
vedtoges uden afstemning.

Til § 24. Landbrugsministeriet.

Ændringsforslag nr. 350-352, 116, 353-355,
117-120, 356, 121, 122, 357, 123-127 og 358-360
vedtoges uden afstemning.

Til § 25. Fiskeriministeriet.

Ændringsforslag nr. 128, 361, 129-131, 362, 132-134 og 363-369 vedtoges uden afstemning.

Til § 26. Industriministeriet.

Ændringsforslag nr. 135, 136, 370, 137, 371, 372, 139 og 373 vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 493 forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 374 vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 494 forkastedes, idet 10 stemte for, 124 imod.

Ændringsforslag nr. 375 og 376 vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 495 forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 377 vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 496 forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 378 vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 491 og 492 forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 379, 142-145 og 380-383 vedtoges uden afstemning.

Til § 27. Post- og Telegrafvæsenet.

Ændringsforslag nr. 384 og 385 vedtoges uden afstemning.

Til § 28. Trafikministeriet.

Ændringsforslag nr. 148, 386, 149 og 387-389 vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 497 forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 390 vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 498 forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 391 og 392 vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 1831 forkastedes, idet 7 stemte for, 131 imod.

Ændringsforslag nr. 393-395 vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 396 vedtoges med 132 stemmer mod 7.

Ændringsforslag nr. 499 betragtedes som bortfaldet efter vedtagelsen af ændringsforslag nr. 396.

Ændringsforslag nr. 397 vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 500 forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 398 og 399 vedtoges uden afstemning.

Til § 29. Energiministeriet.

Ændringsforslag nr. 400 vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 501 forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 401, 151 og 402-404 vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 502 forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 405 vedtoges med 131 stemmer mod 7.

Ændringsforslag nr. 503
forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 406-412
vedtoges uden afstemning.

Til § 35. Generelle reserver.

Ændringsforslag nr. 413
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 1861
forkastedes, idet 7 stemte for, 130 imod.

Ændringsforslag nr. 534
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 414
vedtoges med 130 stemmer mod 7.

Ændringsforslag nr. 415-417, 156 og 157
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 418
vedtoges med 120 stemmer mod 18.

Ændringsforslag nr. 419
vedtoges med 128 stemmer mod 7.

Ændringsforslag nr. 579, 421-431, 580 og
432
vedtoges uden afstemning.

Til § 36. Pensionsvæsenet.

Ændringsforslag nr. 433 og 158
vedtoges uden afstemning.

Til § 37. Renter.

Ændringsforslag nr. 535-542
vedtoges uden afstemning.

Til § 38. Skatter og Afgifter.

Ændringsforslag nr. 1887
forkastedes, idet 7 stemte for, 130 imod.

Ændringsforslag nr. 504
forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 543-545

vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 505
forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 546 og 547
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 506
forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 548-551
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 507
forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 552-554
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 508
forkastedes, idet 11 stemte for, 128 imod.

Ændringsforslag nr. 555-570 og 160
vedtoges uden afstemning.

Til § 40. Obligationskøb m.v.

Ændringsforslag nr. 571 og 572
vedtoges uden afstemning.

Til § 41. Beholdningsbevægelser.

Ændringsforslag nr. 573
vedtoges uden afstemning.

Til § 42. Statsgældsafdrag.

Ændringsforslag nr. 1902
forkastedes, idet 7 stemte for, 131 imod.

Til § 43. Statslånsoptagelse.

Ændringsforslag nr. 574-576
vedtoges uden afstemning.

Til § 44. Træk på Danmarks Nationalbank.

Ændringsforslag nr. 577
vedtoges uden afstemning.

Formanden:

[Formanden]

Hermed er afstemningen om ændringsforslagene slut. Jeg foreslår, at behandlingen af finanslovforslaget standses, og at lovforslaget henvises til fornyet behandling i Finansudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Sagens behandling er herefter stillet i bero.

Der er ikke mere på dagsordenen.

Meddelelser fra formanden:**Formanden:**

Medlem af Folketinget Kim Behnke (FP), Aage Brusgaard (FP), Kirsten Jacobsen (FP) og Pia Kjærsgaard (FP) har meddelt mig, at de ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om opfordring til at trække aktstykke nr. 96 om Justitsministeriets erhvervelse af ejendommen matr. nr. 6 E Avnstrup Overdrev, Særløse, til brug for betaling af asylcenter m.v. tilbage fra Finansudvalget.
(Beslutningsforslag nr. B 46).

Skriftlig fremsættelse af forslag:**Kim Behnke (FP):**

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig hermed at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om opfordring til at trække aktstykke nr. 96 om Justitsministeriets erhvervelse af ejendommen matr. nr. 6 E Avnstrup Overdrev, Særløse, til brug for betaling af asylcenter m.v. tilbage fra Finansudvalget.

Idet jeg i øvrigt henviser til bemærkningerne til forslaget, skal jeg anbefale det til Tingets velvillige behandling.

Meddelelser fra formanden:**Formanden:**

Medlem af Folketinget Tørnæs har meddelt mig, at han ikke vil kunne give møde i Tinget i mindst 7 dage, hvorfor han anmoder om orlov, jf. Folketingets forretningsordens § 42, stk. 3,

litra d, fra og med den 17. december 1992, og om, at stedfortræderen må blive indkaldt.

Formanden for Socialudvalget har meddelt mig, at udvalget i henhold til forretningsordens § 12, stk. 4, har optaget lovforslag om ændring af lov om social pension, opregulering af indtægtsgrundlaget til aktuelt niveau, lovforslag nr. L 127, til fornyet udvalgsbehandling.

Der er foretaget ændringer i følgende udvalg:

Skatteudvalget (15/12 92):

Udtræder: Rahbæk Møller (SF)
Nyt medl.: Jes Lunde (SF)

Forsvarsudvalget (15/12 92):

Udtræder: Bilgrav-Nielsen (RV)
Ny stedf.: Ole Vig Jensen (RV)

Sundhedsudvalget (15/12 92):

Udtræder: Kofod-Svendsen (KRF)
Nyt medl.: Inger Stilling Pedersen (KRF)

Arbejdsmarkedsudvalget (15/12 92):

Udtræder: Jan Petersen (S)
Ny stedf.: Hugo Sørensen (S)

Kirkeudvalget (15/12 92):

Udtræder: Jan Petersen (S)
Nyt medl.: Hugo Sørensen (S)

Socialudvalget (15/12 92):

Udtræder: Jan Petersen (S)
Nyt medl.: Hugo Sørensen (S)

Udvalget vedrørende Det Ethiske Råd (15/12 92):

Udtræder: Jan Petersen (S)
Ny stedf.: Hugo Sørensen (S)

Folketingets næste møde afholdes i morgen, torsdag den 17. december 1992, kl. 9.00.

Angående dagsordenen skal jeg henvise til den dagsorden, der er opslået i salen.

Mødet hævet kl. 18.43